

Sabiedrisko pakalpojumu
regulēšanas komisija

APSTIPRINĀTS
Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas
padomes 2025.gada 12.jūnija sēdē
(prot. Nr.22., 7.p.)

Elektroenerģijas un dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojumu kvalitātes pārskats par 2024.gadu

Skanstes iela 25
Rīga, LV-1013
Latvija

T: +371 67097200
E: sprk@sprk.gov.lv

www.sprk.gov.lv

SATURA RĀDĪTĀJS

Ievads	3
I Elektroapgādes drošums	3
1. Elektroapgādes drošuma kvalitātes prasības	3
2. Elektroapgādes drošuma rādītāji un to dinamika	4
2.1. Elektroenerģijas piegādes pārtraukumi	4
2.2. Sprieguma iekritumi un pārspriegumi	8
2.3. Elektroapgādes objektu ekspluatācijas atbilstības kontrole	9
3. Secinājumi par elektroapgādes drošumu	10
II Elektroapgādes sprieguma kvalitāte	11
4. Publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumu standarta prasības	11
5. Mērījumu rezultātu kopsavilkums	11
5.1. Mērījumu vietas	11
5.2. Mērījumu rezultāti	12
6. Secinājumi par publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumu mērījumu rezultātiem	16
7. Fiksēto neatbilstību novēršana	18
8. AS "Sadales tīkls" veiktie publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumu mērījumu rezultāti	19
III Elektroapgādes sadales sistēmas pakalpojumu komerciālā kvalitāte	20
9. Komerciālās kvalitātes prasības	20
10. Komerciālās kvalitātes rādītāji	20
10.1. Saņemto sūdzību un iesniegumu skaits (izņemot iesniegumus par jaunajiem sistēmas pieslēgumiem)	21
10.2. Sistēmas pieslēgumi	25
10.3. Lietotāju brīdināšana	26
11. Secinājumi par komerciālo kvalitāti	27
IV Dabaszāzes apgādes drošums un kvalitāte	29
12. Dabaszāzes apgādes drošuma prasības	29
13. Dabaszāzes apgādes drošuma rādītāji	29
14. Dabaszāzes kvalitāte	31
15. Secinājumi par dabaszāzes apgādes drošumu un kvalitāti	32
V Dabaszāzes sadales sistēmas pakalpojuma komerciālā kvalitāte	32
16. Komerciālās kvalitātes prasības	32
17. Komerciālās kvalitātes rādītāji	32
18. Sistēmas pieslēgumi	34
19. Lietotāju brīdināšana	35
20. Secinājumi par komerciālo kvalitāti	36

Ievads

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators), pamatojoties uz likuma “[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)” 9.panta pirmās daļas 6. un 8.punktu, kā arī [Energētikas likuma](#) 82.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, uzrauga un kontrolē elektroenerģijas un dabasgāzes sadales sistēmas operatoru (turpmāk – sistēmas operatori) sniegto sadales sistēmas pakalpojumu kvalitāti un par to informē sabiedrību. Pārskats interaktīvā formā pieejams [šeit](#).

ELEKTROENERĢIJAS SADALES SISTĒMAS PAKALPOJUMS

I Elektroapgādes drošums

1. Elektroapgādes drošuma kvalitātes prasības

Elektroapgādes drošums ir atkarīgs no elektroenerģijas apgādes pārtraukumiem un sprieguma iekritumiem.

Elektroenerģijas sadales sistēmas lietotāji sagaida augstu elektroapgādes drošumu par iespējami mazāku tarifu, mazu sprieguma pārtraukumu skaitu un pēc iespējas īsāku pārtraukumu laiku. Līdz ar to sistēmas operatoru uzdevums ir nodrošināt nepārtrauktu elektroapgādi ar pēc iespējas mazākām izmaksām. Apstākļos, kuros sadales sistēmas pakalpojumu konkrētā teritorijā nodrošina viens sistēmas operators, viena no Regulatora funkcijām ir aizstāvēt lietotāju intereses un veicināt sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju attīstību. Tādēļ Regulators, lai aizstāvētu lietotāju intereses saņemt kvalitatīvu pakalpojumu, uzrauga elektroapgādes drošuma kvalitātes prasības.

Jautājumus, kas saistīti ar elektroapgādes drošumu, reglamentē Ministru kabineta 2023.gada 7.novembra noteikumi Nr.635 “[Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi](#)” (turpmāk – Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi). Šobrīd spēkā esošo Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumu [91.punktā](#) noteikts, ka sistēmas operators reģistrē elektroenerģijas piegādes neplānotu pārtraukumu un nodrošina iespējami ātru (ne ilgāk kā 24 stundu laikā) tā novēršanu. [Energētikas likuma](#) 9.panta pirmā daļa nosaka sistēmas operatoru pienākumu nodrošināt savu objektu nepārtrauktu darbību un atbilstošu tehnisko stāvokli. Lai Regulators varētu kontrolēt elektroapgādes drošuma līmeņa izmaiņas, sistēmas operatori katru gadu sniedz Regulatoram informāciju saskaņā ar [Informācijas iesniegšanas noteikumu enerģētikas nozarē](#)¹ 5.3.apakšpunktu. Savukārt Regulators, lai izpildītu [Energētikas likuma](#) 82.panta pirmās daļas 1. un 2.punktā noteiktos pienākumus, atbilstoši likuma “[Par sabiedrisko](#)

¹ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2017.gada 21.decembra lēmums Nr.1/36 “[Informācijas iesniegšanas noteikumi enerģētikas nozarē](#)”.

[pakalpojumu regulatoriem” 25.panta](#) trešajai daļai veic plānveida un ārkārtas sistēmas operatoru pārbaudes, kontrolējot elektroapgādes objektu ekspluatācijas atbilstību nozaru normatīvajiem aktiem un elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu atbilstību standartiem.

2. Elektroapgādes drošuma rādītāji un to dinamika

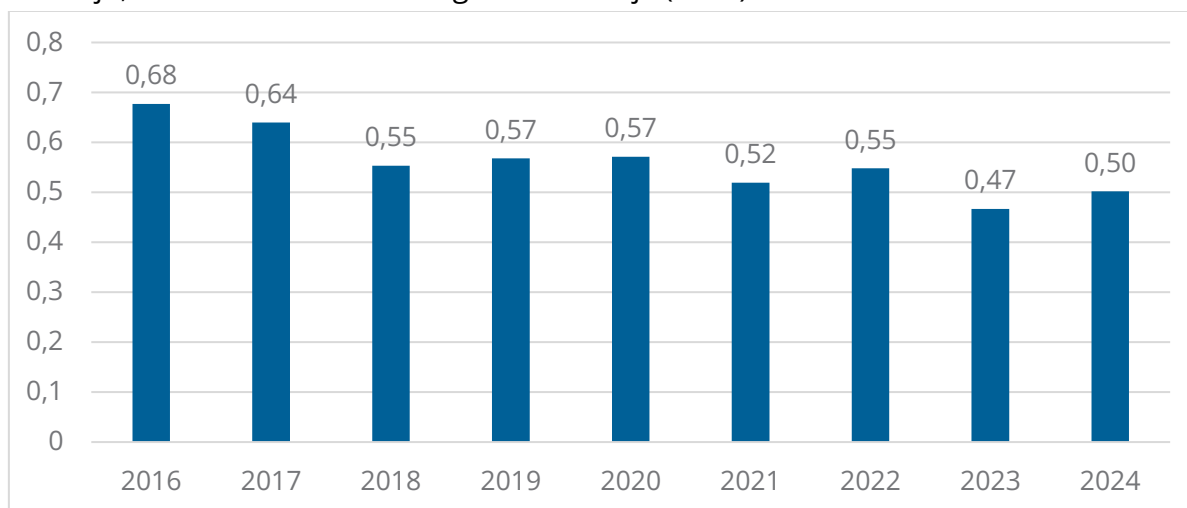
Lai novērtētu elektroapgādes drošuma līmeni, izmanto elektroenerģijas piegādes rādītājus SAIFI un SAIDI. SAIDI raksturo pārtraukuma ilgumu minūtēs vienam sistēmas lietotājam gada griezumā, savukārt SAIFI raksturo pārtraukuma biežumu vienībās vienam sistēmas lietotājam gada griezumā.

2.1. Elektroenerģijas piegādes pārtraukumi

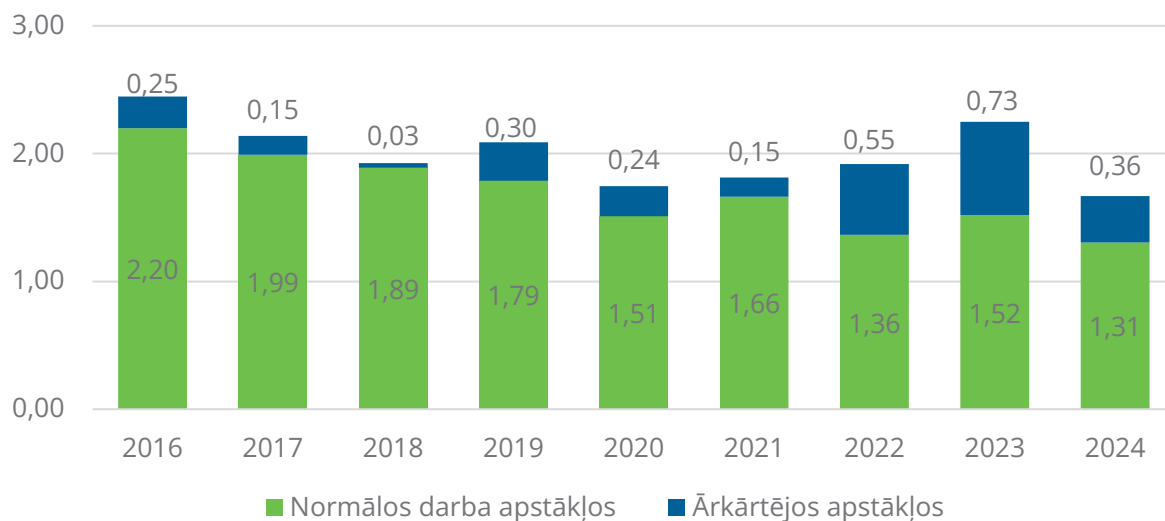
Nemot vērā, ka sistēmas operatora akciju sabiedrības “Sadales tīkls” (turpmāk – AS “Sadales tīkls”) licences darbības zona aptver lielāko Latvijas teritorijas daļu – aptuveni 98% – un AS “Sadales tīkls” apkalpo lielāko skaitu elektroenerģijas lietotāju, pārskatā Regulators galvenokārt vērtēja šā sistēmas operatora darbību.

Elektroenerģijas piegādes plānoto un neplānoto ilgtermiņa pārtraukumu (trīs minūtes un ilgāk) analizē izmantoti apgādes drošuma rādītāji SAIFI – elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaits uz vienu lietotāju gadā (2.1. un 2.2.attēls) un SAIDI – elektroenerģijas piegādes pārtraukumu ilgums uz vienu lietotāju gadā (2.3. un 2.4.attēls).

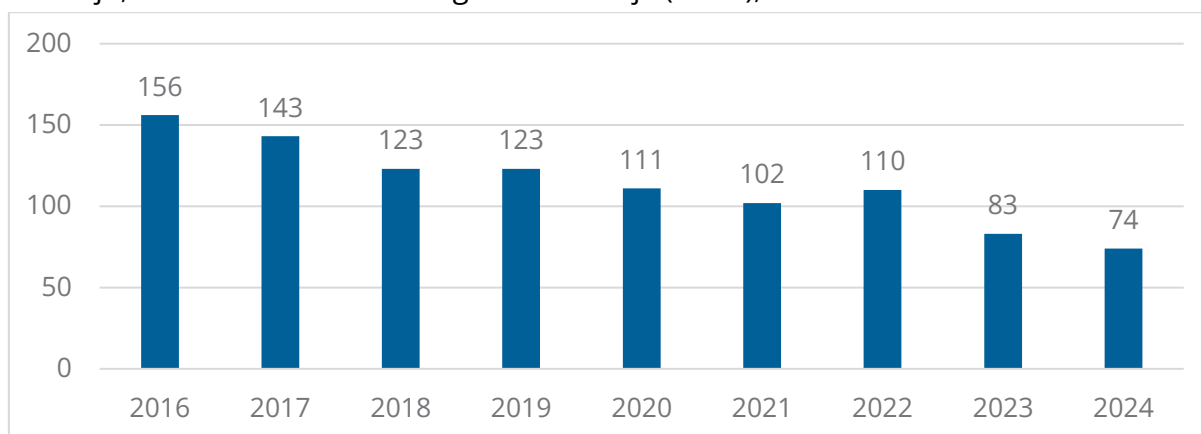
2.1.attēls. Plānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu (>3min) skaits uz vienu lietotāju, AS “Sadales tīkls” iesniegtā informācija (SAIFI)

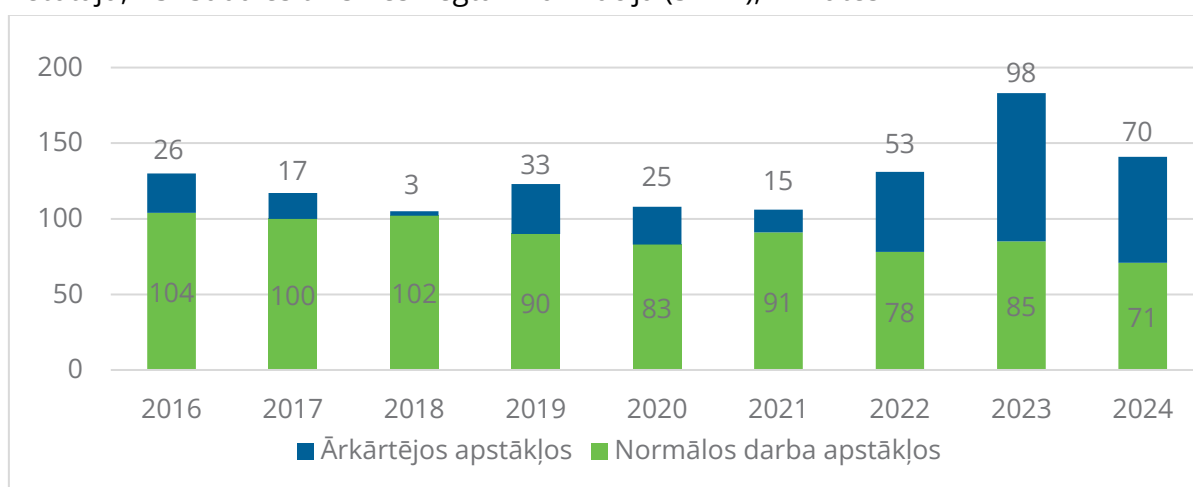
2.2.attēls. Neplānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu (>3min) skaits uz vienu lietotāju, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija (SAIFI)

2.3.attēls. Plānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu (>3min) ilgums uz vienu lietotāju, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija (SAIDI), minūtes

2.4.attēls. Neplānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu (>3min) ilgums uz vienu lietotāju, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija (SAIDI), minūtes

Normāli darba apstākļi šā pārskata izpratnē ir elektroenerģijas sistēmas režīms, kurā tiek nodrošināta pieprasītā jauda, veikti pārslēgumi un ar automātiskām aizsardzības

sistēmām novērsti bojājumi. Savukārt ārkārtēji apstākļi ir situācija, kad notikuši daudzi lokāli bojājumi elektroenerģijas sistēmā īsā laika periodā ārkārtēju laika apstākļu dēļ.

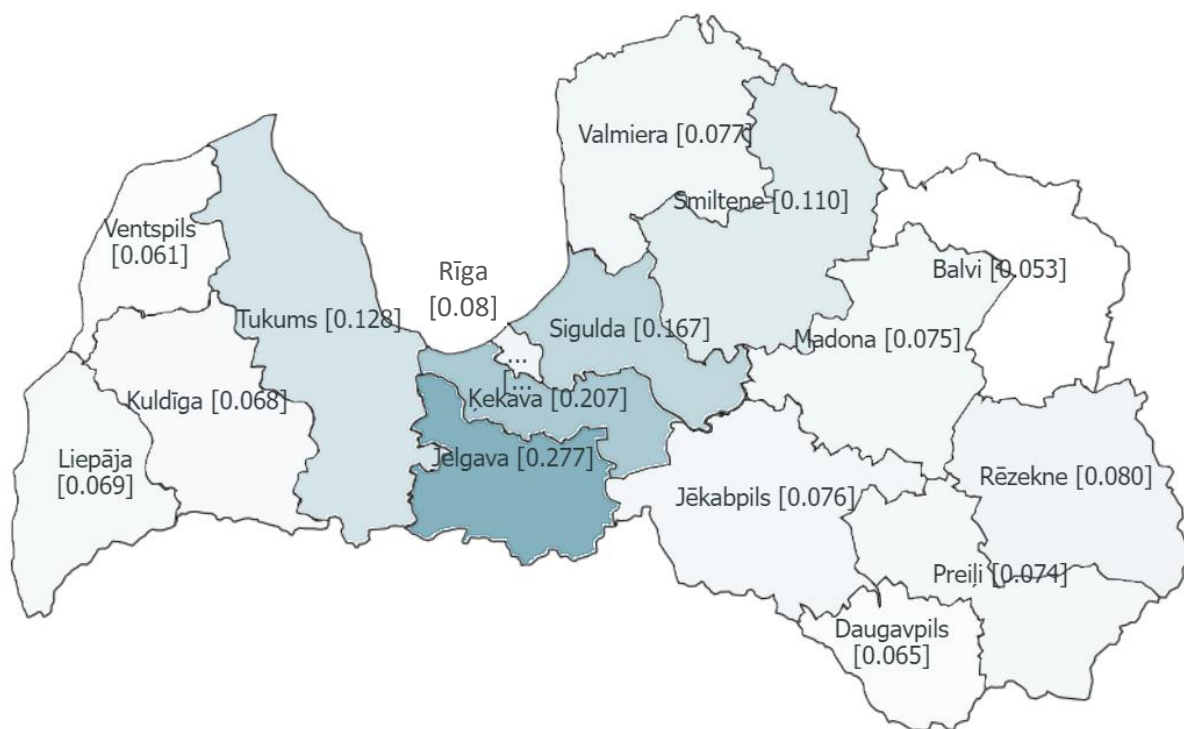
2.1. un 2.3.attēlā redzams, ka 2024.gadā ir bijis vidēji mazāk nekā viens plānveida atslēgums uz vienu lietotāju un vidēji nedaudz ilgāk kā vienu stundu garš. Savukārt 2.2. un 2.4.attēlā redzams, ka 2024.gadā neplānotie elektroapgādes pārtraukumi vienam lietotājam bijuši vidēji nedaudz mazāk kā divas reizes un nedaudz vairāk kā divas stundas gari.

Plānoto elektroenerģijas pārtraukumu skaits un ilgums pēdējo gadu laikā ir aptuveni vienā līmenī, bet pagājušajā periodā ir nedaudz samazinājies pārtraukumu ilgums, kas liecina, ka AS "Sadales tīkls" optimizēja elektrotīklu uzturēšanas, remontu un tīklu rekonstrukciju darbus, lai pēc iespējas mazāk traucētu lietotāju elektroapgādi.

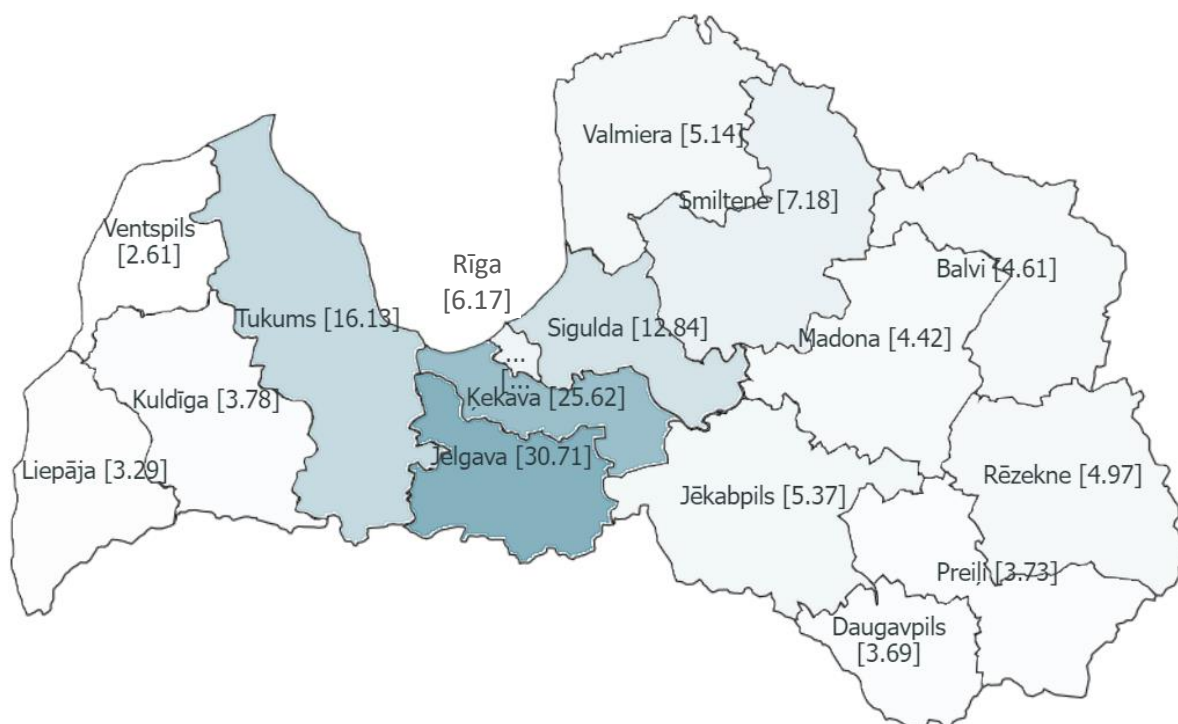
Neplānoto pārtraukumu skaits un ilgums normālos darba apstākļos 2024.gadā ir samazinājies, bet kopumā pēdējo gadu laikā ir aptuveni vienā līmenī. Rādītāji pēdējos gados liecina, ka sistēmas operatora ieguldītie līdzekļi sadales tīklu infrastruktūras rekonstrukcijā un uzturēšanā ir bijuši atbilstoši šādam elektroapgādes drošuma līmenim.

Elektroapgādes pārtraukumu rādītāji dalījumā pa AS "Sadales tīkls" operatīvajām teritorijām redzami 2.5. un 2.6.attēlā.

2.5.attēls. Neplānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu (>3min) skaits uz vienu lietotāju pa operatīvajām teritorijām 2024.gadā, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija (SAIFI)

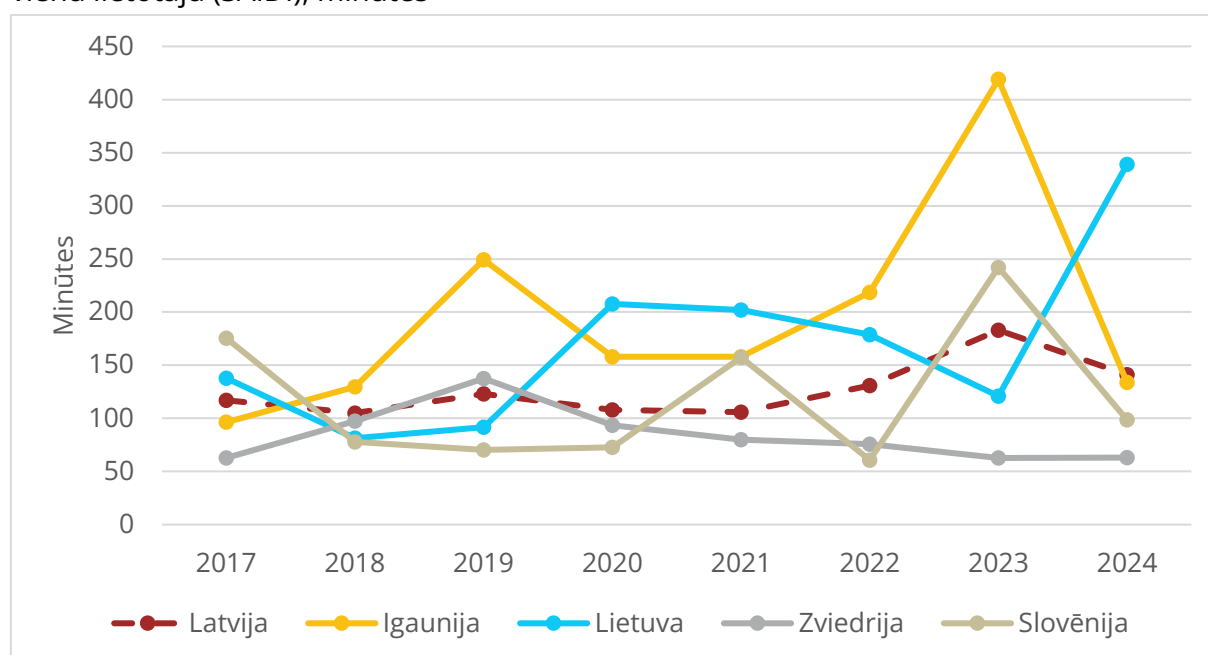

2.6.attēls. Neplānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu (>3min) ilgums uz vienu lietotāju pa operatīvajām teritorijām 2024.gadā, AS “Sadales tīkls” iesniegtā informācija (SAIDI), minūtes

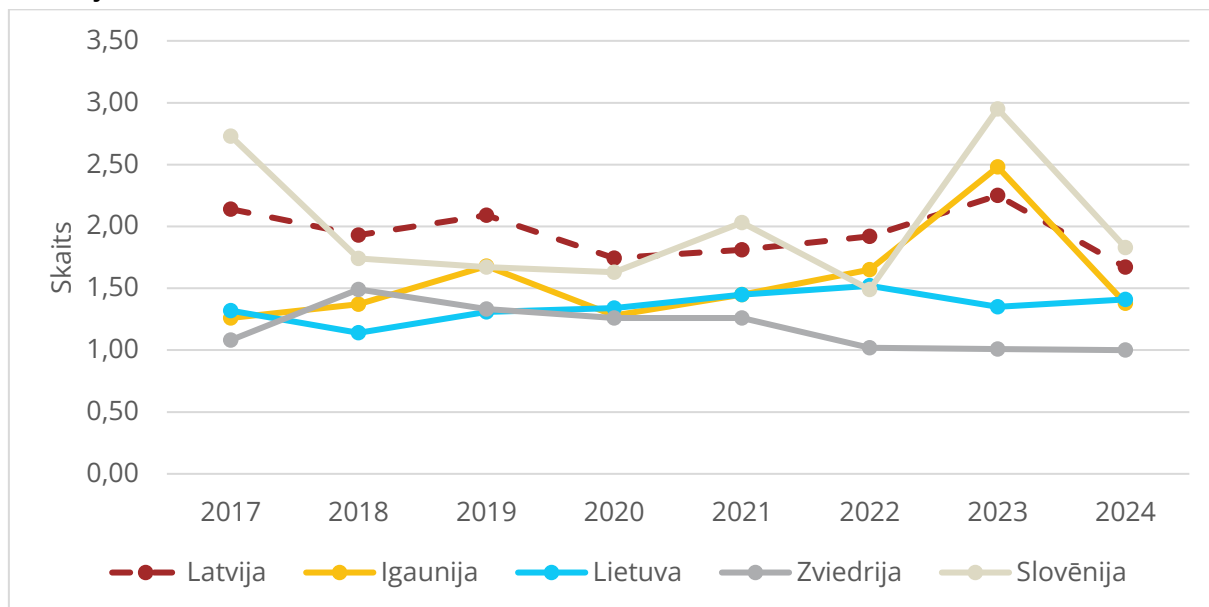

Salīdzinot ar citu Eiropas Savienības valstu regulatoru pieejamajiem datiem par SAIDI un SAIFI rādītājiem (2.7. un 2.8.attēls), redzams, ka AS “Sadales tīkls” rādītāji ir tuvi šo Eiropas valstu vidējam līmenim.

2.7.attēls. Visu neplānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu (>3 min.) ilgums uz vienu lietotāju (SAIDI), minūtes

2.8.attēls. Visu neplānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu (>3min) skaits uz vienu lietotāju (SAIFI), skaits

2024.gadā elektrotīklā nav fiksēti gadījumi, kuros normālos sadales sistēmas darba apstākļos elektroapgādes bojājumu novēršanas laiks ir pārsniedzis elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumos noteiktās 24 stundas.²

2.2. Sprieguma iekritumi un pārspriegumi

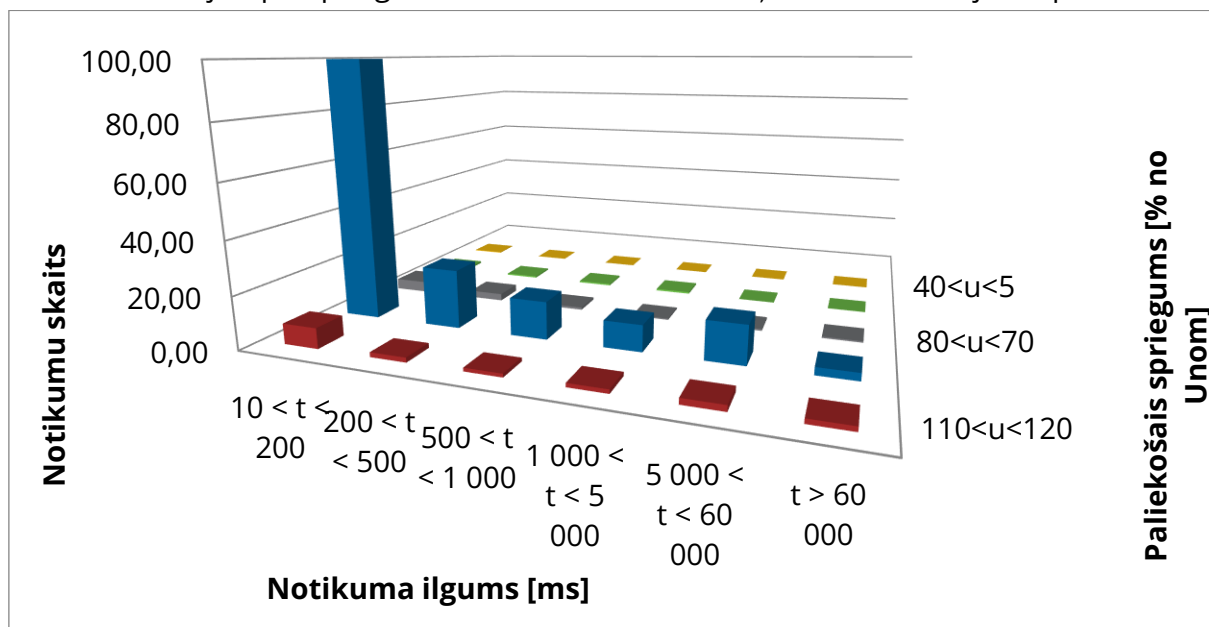
Sprieguma iekritumu un pārspriegumu klasifikācija ir noteikta standartā³ LVS EN 50160:2010 "Publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumi" (turpmāk – Standarts). Standartā nav noteiktas pieļaujamās robežvērtības, tāpēc šis rādītājs ir tikai informatīvs. 2024.gadā sprieguma iekritumi saskaņā ar šādu klasifikāciju tiek fiksēti vienlaikus ar sprieguma parametru atbilstības kontroli sistēmas operatoru tīklos, ko veic Regulators.

2.9.attēlā un 2.1.tabulā redzami sprieguma iekritumi un pārspriegumi, kas reģistrēti, veicot sprieguma kvalitātes mērījumus.

² Ministru kabineta 2023.gada 7.novembra noteikumu Nr.635 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [91.punkts](#).

³ LVS EN 50160:2023 "Publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumi", kuru kā obligāti piemērojamu nosaka Ministru kabineta 2011.gada 4.oktobra noteikumi Nr.759 "Noteikumi par publisko elektroapgādes tīklu sprieguma prasībām".

2.9.attēls. Vidējais pārspriegumu/iekritumu skaits nedēļā uz vienu mērījumu punktu

2.1.tabula. Vidējais pārspriegumu/iekritumu skaits nedēļā uz vienu mērījumu punktu, Regulatora mērījumi

Spriegums (% no Unom) / Laiks (ms)	$10 < t < 200$	$200 < t < 500$	$500 < t < 1\,000$	$1\,000 < t < 5\,000$	$5\,000 < t < 60\,000$	$t > 60\,000$
$110 < u < 120$	7,86	1,83	1,36	1,50	2,24	1,76
$90 < u < 80$	99,74	22,69	14,48	10,14	14,79	2,93
$80 < u < 70$	4,29	2,74	0,88	0,50	0,69	0,55
$70 < u < 40$	0,88	0,57	0,60	0,64	0,05	0,10
$40 < u < 5$	0,24	0,05	0,00	0,00	0,02	0,00

No apkopotajiem rezultātiem secināms, ka lielākoties sprieguma īslaicīgās izmaiņas fiksētas diapazonā no 90 līdz 80 procentiem no nominālā sprieguma 230 volti (U_{nom}), tas ir, no 207 līdz 187 voltiem. Šādiem sprieguma iekritumiem nevajadzētu atstāt būtisku ietekmi uz lielāko daļu ikdienā lietotās sadzīves tehnikas. Jāuzsver, ka elektroenerģijas piegādes kvalitātes uzlabošanas nolūkos mērījumu vietas izvēlētas zemsprieguma tīklos ar potenciāli neatbilstošu sprieguma kvalitāti. Līdz ar to rezultāti nekādā gadījumā nevar būt vispārināti attiecināmi uz elektroenerģijas piegādes kvalitāti Latvijā kopumā.

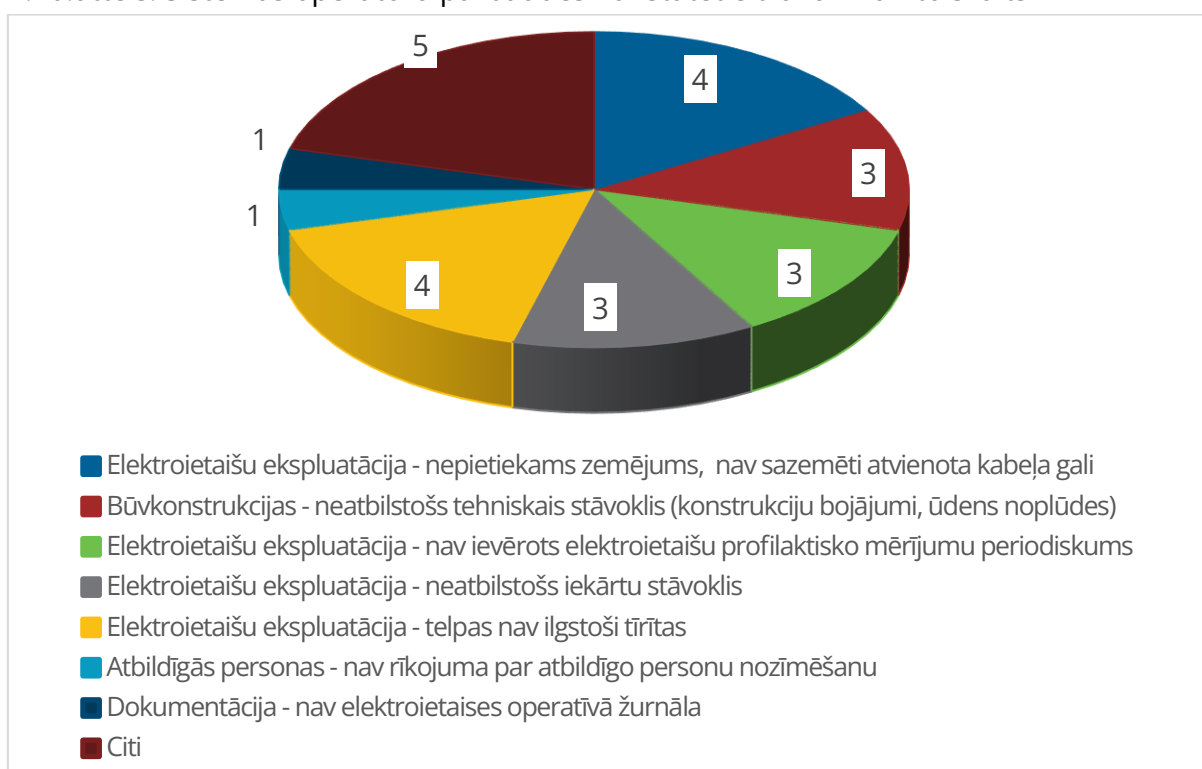
2.3. Elektroapgādes objektu ekspluatācijas atbilstības kontrole

Ievērojot, ka elektroenerģijas piegādes kvalitāte ir atkarīga no elektroapgādes objektu atbilstošas ekspluatācijas, Regulators 2024.gadā veica kontroles 31 sistēmas operatoru objektam (2.2.tabula). Pārbaudēs konstatētie trūkumi sistēmas operatoru objektu ekspluatācijā tiešā veidā neietekmē elektroapgādes drošumu un tiek novērsti Regulatora norādītajos termiņos.

2.2.tabula. Objektu ekspluatācijas kontroles pārskats

Sistēmas operators	Pārbaudīto objektu skaits	Konstatēto trūkumu skaits	Novērsto trūkumu skaits	Trūkumu skaits, kurus plānots novērst 2025.gada laikā
AS "Sadales tīkls"	16	13	10	3
SIA "Labiekārtošana-D"	4	8	8	-
AS "Starptautiskā lidosta "Rīga""	5	3	3	-
SIA "Vangažu elektriskis"	6	-	-	-

2.10.attēls. Sistēmas operatoru pārbaudēs konstatētie trūkumi un to skaits⁴

3. Secinājumi par elektroapgādes drošumu

Izvērtējot lielākā sistēmas operatora AS "Sadales tīkls" sadales sistēmas pakalpojumu drošumu, secināms, ka elektroenerģijas apgādes drošuma līmenis pārskata periodā ir salīdzināto Eiropas Savienības valstu vidējā līmenī.

⁴ Citi: Ēku ekspluatācija – apgaismojuma neatbilstības, nedroša darba vide, dokumentācija – netika uzrādīti visi nepieciešamie dokumenti, neatbilstoša vienlīnijas shēma, apzīmējumi – trūkst brīdinājuma/informatīvās zīmes.

Veicot sistēmas operatoru objektu ekspluatācijas kontroli, kritiski drošību ietekmējoši pārkāpumi nav konstatēti, bet pārējie fiksētie trūkumi tiek novērsti noteiktajos termiņos. Līdz ar to var uzskatīt, ka apsekoto objektu ekspluatācija notiek atbilstošā līmenī.

II Elektroapgādes sprieguma kvalitāte

4. Publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumu standarta prasības

Publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumus uz elektroietaišu piederības robežas publiskajos zemsprieguma, vidsprieguma un augstsprieguma elektroenerģijas tīklos normālos darba apstākļos nosaka [Standarts](#).

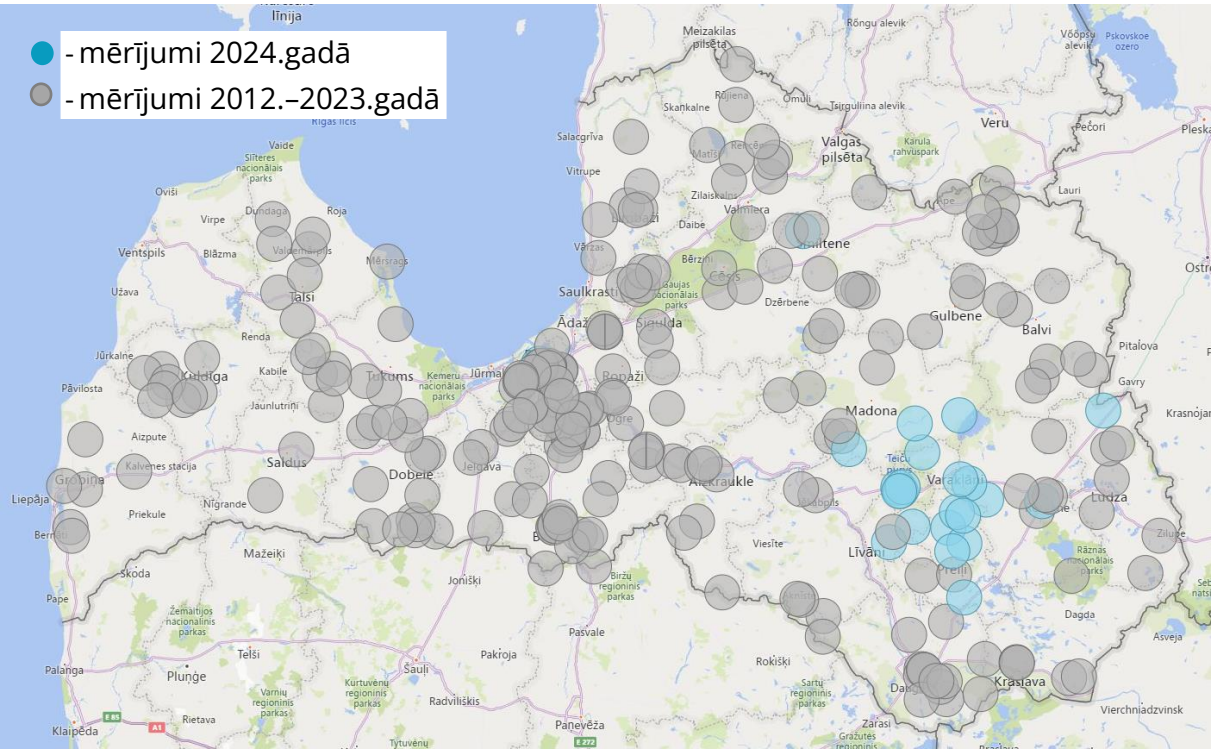
5. Mērījumu rezultātu kopsavilkums

Mērījumus par sprieguma raksturlielumu atbilstību sistēmas operatoru elektrotīklos Regulators sāka veikt 2012.gada septembrī. 2024.gadā veikti 42 mērījumi pārsvarā lauku teritorijā. Neatbilstības noteiktajiem sprieguma raksturlielumiem konstatētas 22 gadījumos – raksturlielums “Mirgoņa” (21 gadījums), harmoniskie kropļojumi atsevišķām harmonikām (1 gadījums), sprieguma vērtība (1 gadījums) un sprieguma nesimetrija (1 gadījums). Lielākā daļa minēto neatbilstību konstatētas lauku teritorijā. Neatbilstību cēlonis ir garas elektroapgādes līnijas ar nepietiekamu vadu šķērs griezumu, kas nespēj nodrošināt lietotājiem līgumā paredzēto jaudu, bet harmoniskie kropļojumi ģenerējas no lietotāju elektroiekārtām. Sadarbībā ar sistēmas operatora personālu mērījumu vietas prioritāri tika izvēlētas zemsprieguma tīklos, vietās ar potenciāli kritisku sprieguma kvalitāti. Līdz ar to gada mērījumu statistiku, kas neatbilstību noteiktajiem elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumiem uzrāda 22 gadījumos (5.1.attēls), nevar vispārināti attiecināt uz elektroapgādes tīklu sprieguma kvalitāti Latvijā kopumā.

5.1. Mērījumu vietas

2024.gadā veikto mērījumu vietu ģeogrāfiskais izvietojums norādīts 5.1.attēlā. Lielākā daļa mērījumu veikti zemsprieguma tīklos. Mērījumi veikti dažādu sistēmas operatoru elektrotīklos.

5.1.attēls. Veikto elektroenerģijas kvalitātes mērījumu vietas Latvijā

5.2. Mērījumu rezultāti

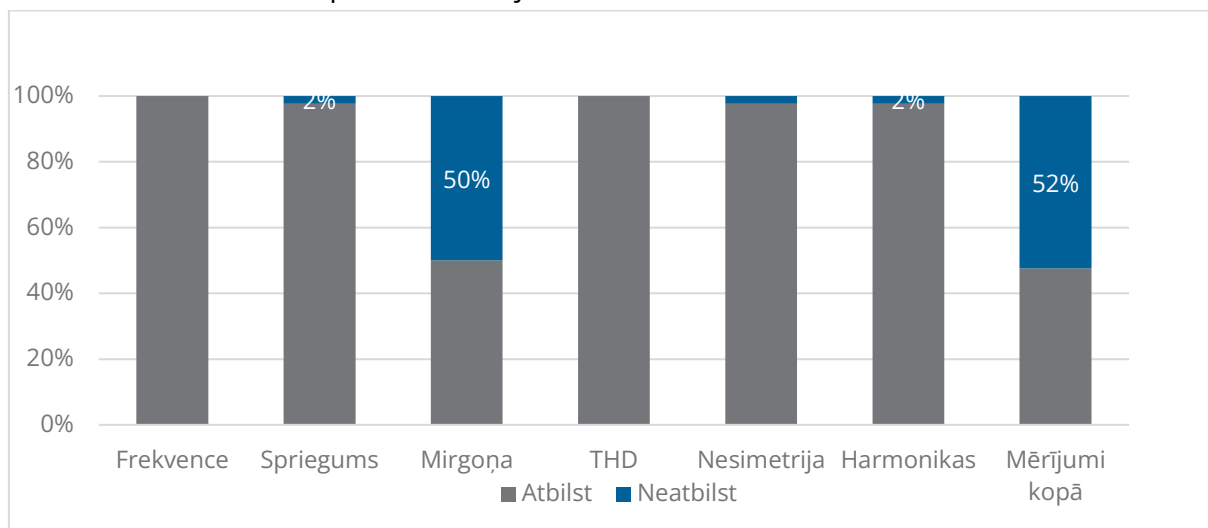
Mērījumi fiksēti atbilstoši [Standartā](#) noteiktajai metodikai.

Pārbaudēs konstatēto neatbilstību skaits un [Standartā](#) noteiktie raksturlielumi, kuriem konstatēta neatbilstība, norādīti 5.1.tabulā un 5.2.attēlā. 52% no visiem mērījumiem konstatēta vismaz viena neatbilstība no Standartā noteiktajiem raksturlielumiem.

5.1.tabula. Neatbilstību skaits mērījumos

	Frekvence	Spriegums	Mirgoņa	THD	Nesimetrija	Harmonikas	Mērījumi kopā
Atbilst	42	41	21	42	41	41	20
Neatbilst	0	1	21	0	1	1	22
Kopā	42	42	42	42	42	42	42

5.2.attēls. Neatbilstību īpatsvars mērījumos

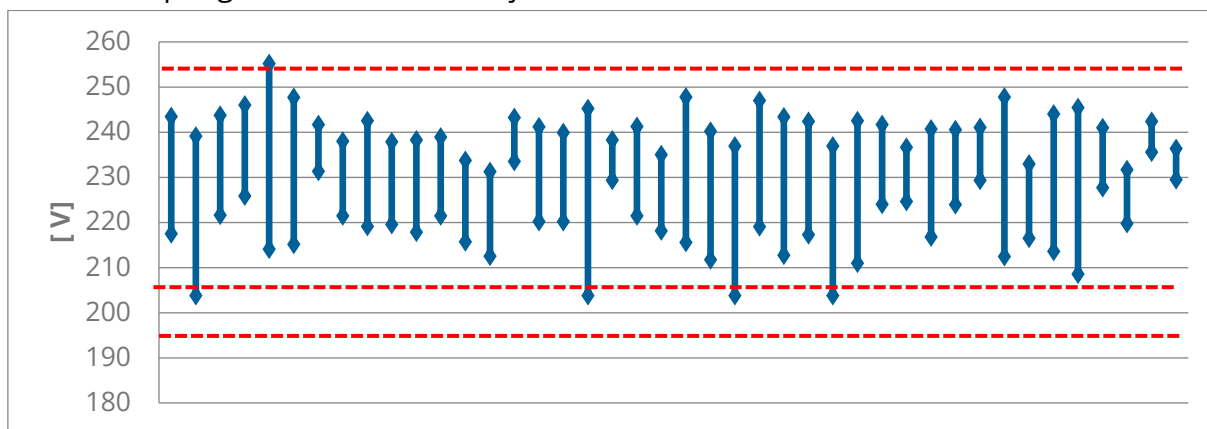
Elektroapgādes sistēmas un lietotāju elektroiekārtas vislabāk funkcionē, nodrošinot elektroenerģijas piegādi ar nominālu spriegumu un frekvenci. Reālās elektroapgādes sistēmās eksistē neizbēgamas novirzes no nomināliem parametriem, kas pasliktina lietotāju elektroiekārtu darbību un rada tehniski ekonomiskus zaudējumus (elektrisko tīklu pārslodze, tehnisko zudumu palielināšanās, lietotāja iekārtu pastiprināta nolietošana).

Barošanas sprieguma nominālā vērtība zemsprieguma tīklos saskaņā ar [Standartu](#) ir 230 volti, bet ir pieļaujama novirze⁵ no sprieguma nominālās vērtības.

5.3.attēlā norādītas katrā mērījumā fiksētās nedēļas 10 minūšu vidējo vērtību minimālās un maksimālās sprieguma vērtības.

⁵ Normālos darba apstākļos 95% no nedēļā izmērītajiem barošanas sprieguma efektīvo vērtību 10 minūšu vidējiem lielumiem jāatrodas robežās $\pm 10\%$ un visiem izmērītajiem barošanas sprieguma efektīvo vērtību 10 minūšu vidējiem lielumiem jāatrodas robežās $\pm 10\%$ no nominālā sprieguma.

5.3.attēls. Sprieguma 10 minūšu vidējo vērtību minimālās un maksimālās vērtības⁶

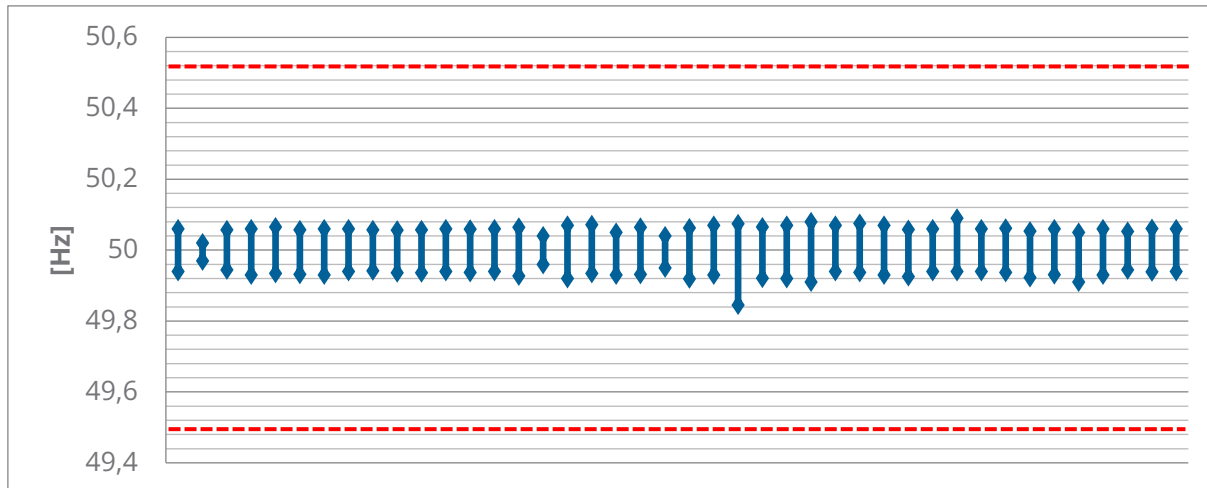

Barošanas sprieguma nominālā frekvence saskaņā ar [Standartu](#) ir 50 herci. Normālos darba apstākļos pieļaujamās šādas 10 sekunžu vidējās frekvences vērtības:

- 50 Hz $\pm$ 1% (t.i., 49,5 Hz līdz 50,5 Hz) 99,5% gada laikā;
- 50 Hz +4%/-6% (t.i., 47 Hz līdz 52 Hz) 100% no visa laika.

5.4.attēlā norādītas katrā mērījumā fiksētās minimālās un maksimālās sprieguma frekvences vērtības. Sarkanā robežlīnija norāda Standartā noteikto sprieguma vērtību pieļaujamās robežvērtības (+4%/-6%).

5.4.attēls. Mērījumos fiksētās minimālās un maksimālās sprieguma frekvences vērtības

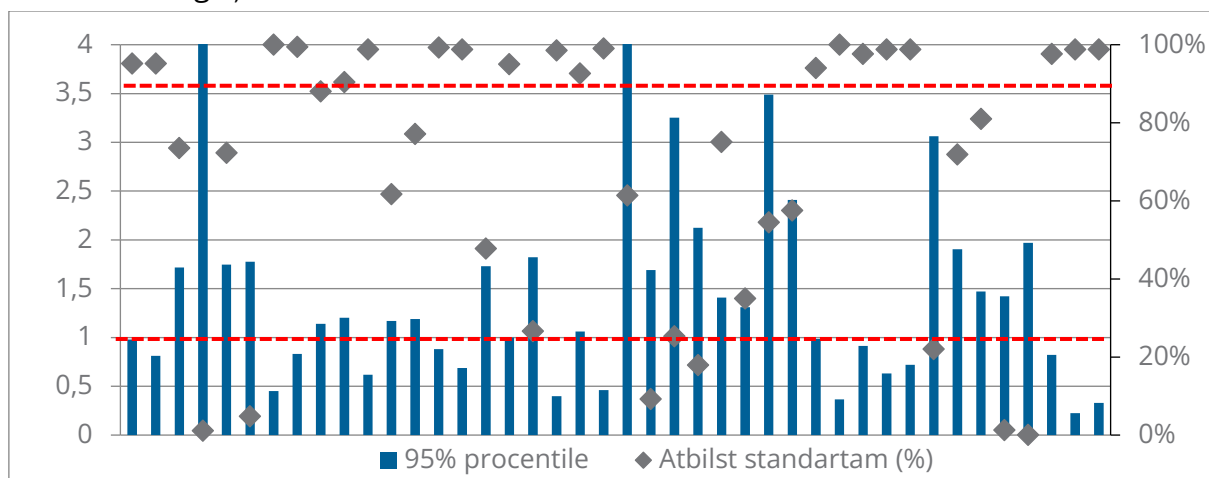

Mirgoņa ir sprieguma svārstības, kas izraisa mākslīgās gaismas mirgošanu un slikti iespaido redzi un nervu sistēmu. Svārstības ir ātrās sprieguma izmaiņas, ko rada īslaicīgās triecienu slodzes. Normālos darba apstākļos ilgstošais mirgoņas stiprums 95% no nedēļas kopa laika nedrīkst pārsniegt koeficientu 1.

⁶ Sarkanā robežlīnija norāda standartā noteikto sprieguma vērtību pieļaujamās robežvērtības (+/-10% un -15%).

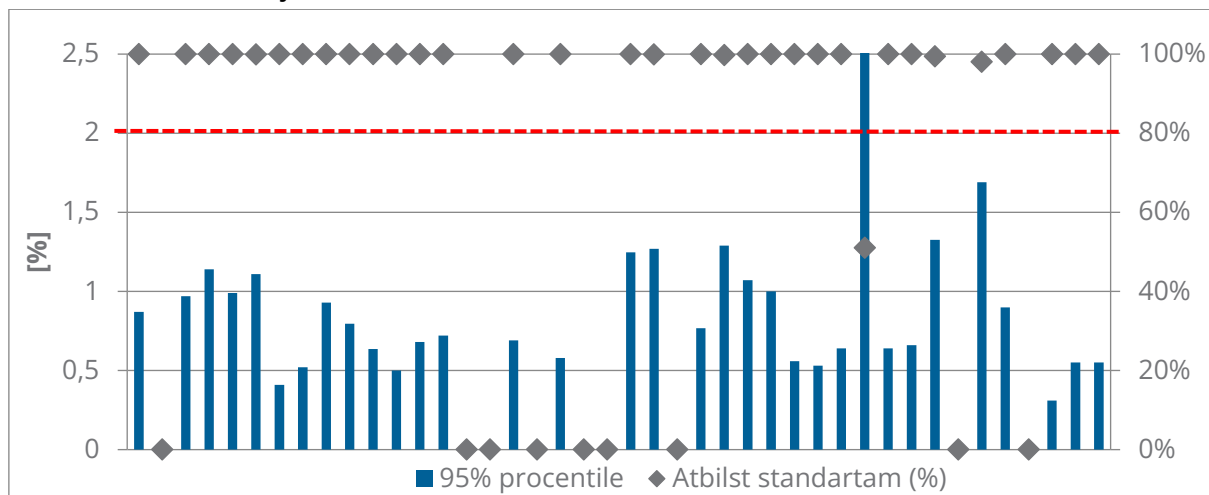
5.5.attēlā norādīts mērījumos fiksētais mirgoņas lielums, izteikts kā 95% procentile (jābūt <1), un mērījumu laikā visu fiksēto vērtību procentuālā atbilstība [Standartam](#) (jābūt >95%).

5.5.attēls. Mirgoņa

Nesimetriju zemsprieguma tīklos nosaka daudzu vienfāzīgo patērētāju mainīgā slodze. Normālos darba apstākļos pretsecības komponentes efektīvās vērtības 10 minūšu vidējam lielumam 95% no nedēļas laika jāatrodas robežās no 0 līdz 2% attiecībā pret atbilstošo tiešsecības lielumu. 5.6.attēlā norādīts mērījumos fiksētais nesimetrijas lielums, izteikts kā 95% procentile (jābūt <2), un procentuālā mērījumu atbilstība [Standartam](#) (jābūt >95%).

5.6.attēls. Nesimetrija

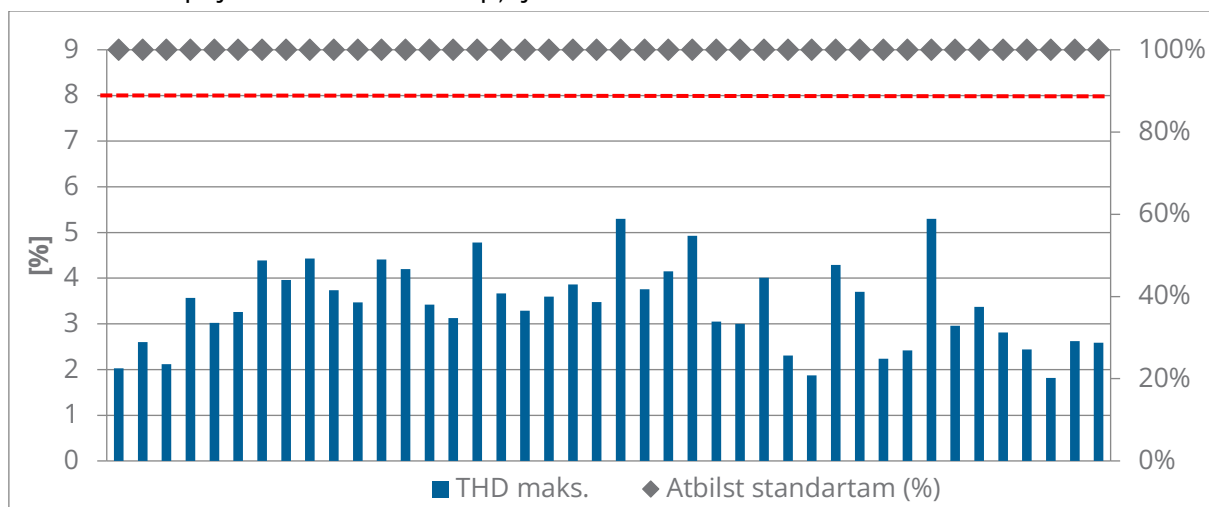
Augstāko harmoniku spriegums.

Sprieguma un strāvas līkņu formas kropļojumi rodas elektriskās sistēmas nelineāro elementu dēļ. Nozīmīgākie nelineārie elementi elektriskās sistēmās ir pusvadītāju elementi, kas ir lietotāju elektroiekārtu izplatīta sastāvdaļa. Pie tiem pieder datori, kas, esot lielā skaitā koncentrēti vienā vietā, var radīt problēmas elektroapgādei.

Barošanas sprieguma sinusoīdas kopējam kropļojuma koeficientam (THD), kuru veido visas harmonikas līdz kārtas skaitlim 40, jābūt ne lielākam par 8%. 5.7.attēlā norādīta

mērījumos fiksētās THD vērtības (jābūt <8) un procentuālā mērījumu atbilstība [Standartam](#) (jābūt 100%).

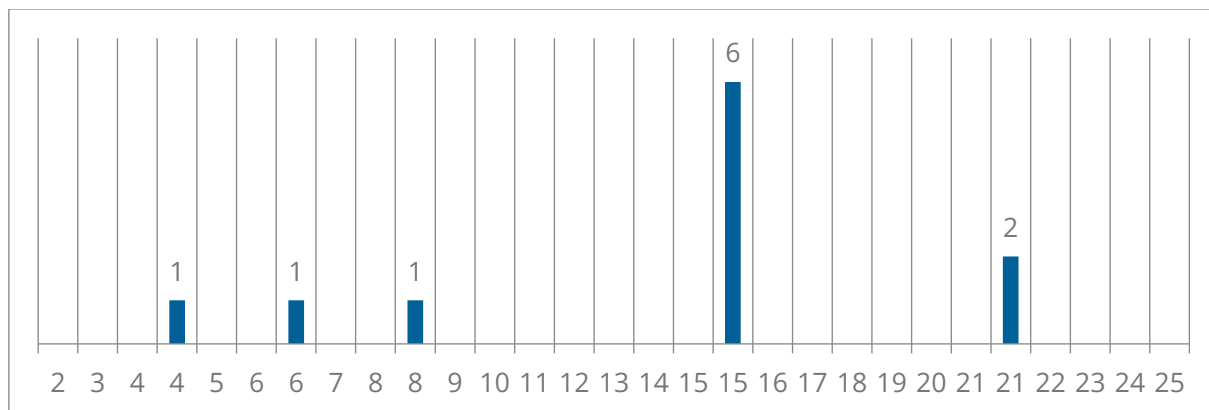
5.7.attēls. Kopējie harmoniskie kropļojumi THD

Normālos darba apstākļos katru atsevišķo harmoniku vidējam 10 minūšu efektīvās vērtības lielumam 95% no nedēļas laika jābūt mazākam vai vienādam ar [Standartā](#) noteiktajām vērtībām. Atsevišķo harmoniku sprieguma vērtības norma procentos no pamatsprieguma reglamentēta harmonikām līdz kārtas skaitlim 25.

5.8.attēlā norādīts to harmoniku skaits, kas neatbilda [Standartā](#) noteiktajām vērtībām.

5.8.attēls. Harmonikas

6. Secinājumi par publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumu mērījumu rezultātiem

Daudzās mērījumu vietās, īpaši lauku teritorijās, neatbilstošās elektroapgādes sprieguma kvalitātes iemesls ir garās elektroapgādes līnijas, kuras izbūvētas pagājušā gadsimta septiņdesmitajos gados un bija projektētas nelielām slodzēm (~1 kilovats), kas izbūves laikā bija atbilstošas lietotāju patēriņa vajadzībām. Savukārt mūsdienu elektroiekārtu jaudām šo līniju vadu šķērsgriezums ir nepietiekams. Daļā mērījumu reģistrētas sprieguma svārstības 20–50 voltu robežās, kas formāli atbilst [Standartā](#) noteiktajam diapazonam +10%/-15%, bet šīs svārstības kopā ar īslaicīgo trieciena slodzi radītajām sprieguma svārstībām ir iemesls mirgoņai, kas rada diskomfortu redzei. Mirgoņa ir

visbiežāk fiksētā neatbilstība Standartam. Jāuzsver, ka mirgoņa visvairāk izjūtama, lietojot kvēlspuldzes, kas vairumā mājsaimniecību jau tiek aizstātas ar ekonomiskajām spuldzēm, kurām šādas sprieguma svārstības neietekmē gaismas atdevi. Uz citām elektroiekārtām mirgoņa būtisku iespaidu neatstāj.

Relatīvi mazāks iespaids ir augstāko harmoniku radītajiem sprieguma kropļojumiem, un summārais harmoniku kropļojums THD ir nenožīmīgs.

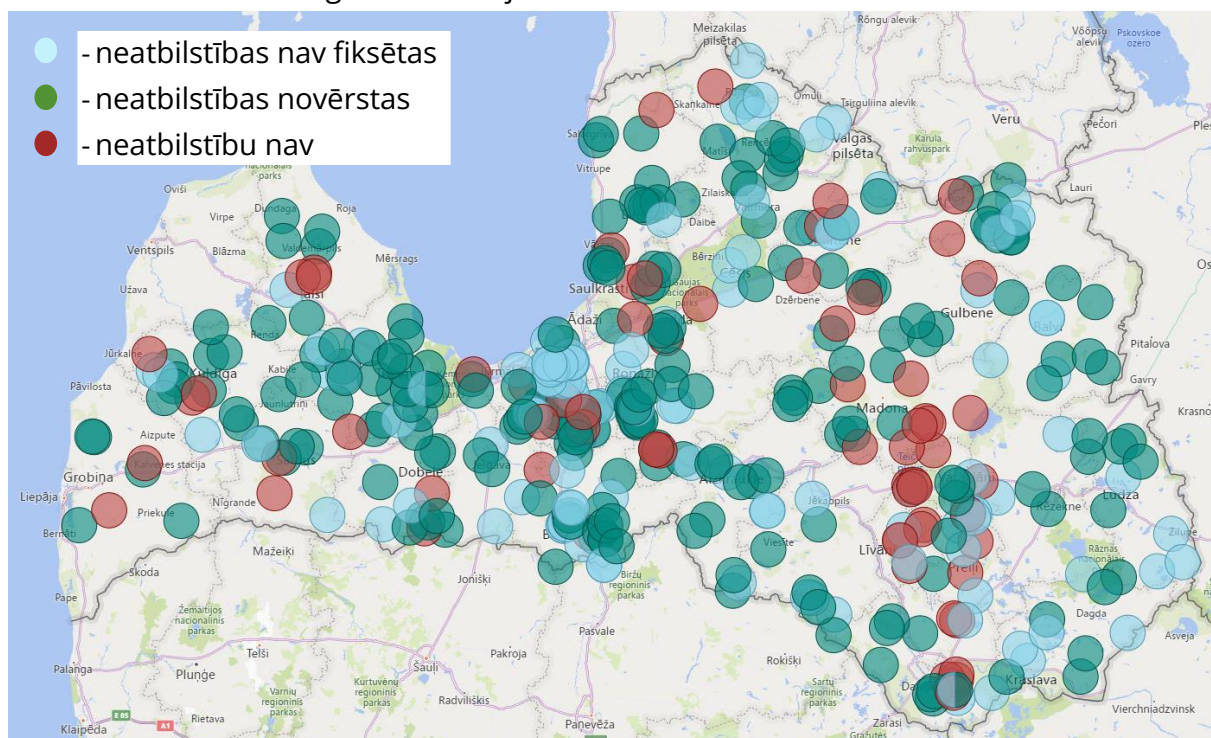
Visos neatbilstību gadījumos sistēmas operatori ir iesnieguši Regulatoram rīcības plānu neatbilstību novēršanai. 2024.gadā novērstas neatbilstības 21 objektā, savukārt 2025.gadā plānots novērst neatbilstības 12 objektos. Pārējie objekti iekļauti neatbilstošas sprieguma kvalitātes investīciju objektu sarakstā. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumiem ⁷ 16 lietotājiem norēķinos par patērēto elektroenerģiju piemērots pazemināts sadales sistēmas pakalpojumu tarifs.

⁷ Ministru kabineta 2023.gada 7.novembra noteikumu Nr.635 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [90.punkts](#).

7. Fiksēto neatbilstību novēšana

Kopš 2012.gada, kad tika sākti sprieguma kvalitātes mērījumi, līdz 2024.gada 31.decembrim mērījumi veikti 441 pieslēguma punktā AS “Sadales tīkls” sniegto pakalpojumu zonā, no kuriem 312 gadījumos fiksētas neatbilstības [Standartam](#). Saskaņā ar AS “Sadales tīkls” sniegto informāciju (7.1.attēls) neatbilstības novērstas 241 gadījumā, kas ir 77% no visiem mērījumiem, kuros fiksētas neatbilstības.

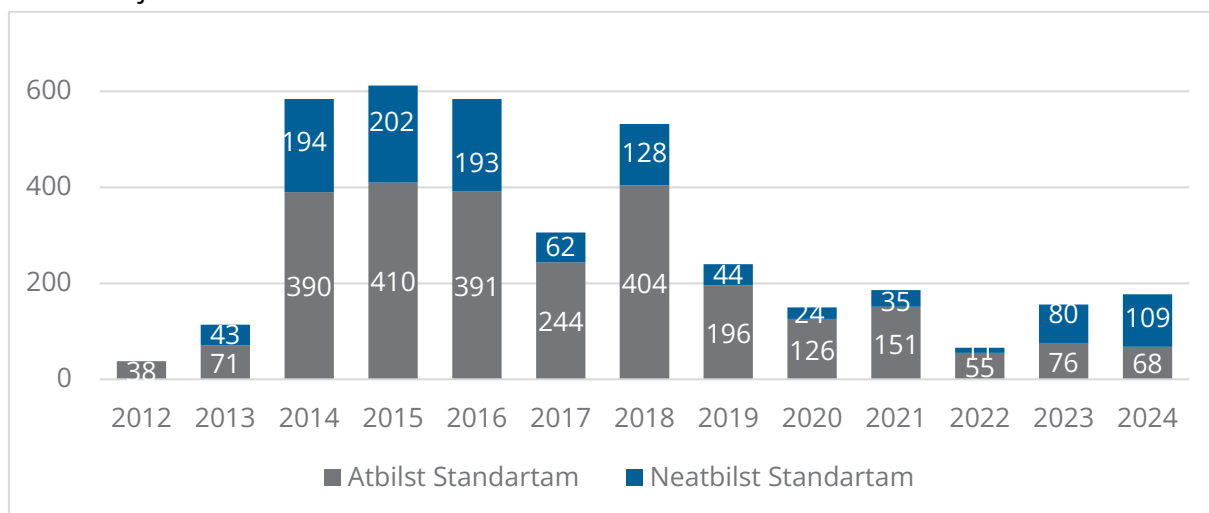
7.1.attēls. Novērstās neatbilstības līdz 2024.gada beigām veiktajos mērījumos, AS “Sadales tīkls” iesniegtā informācija

8. AS “Sadales tīkls” veiktie publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumu mērījumu rezultāti

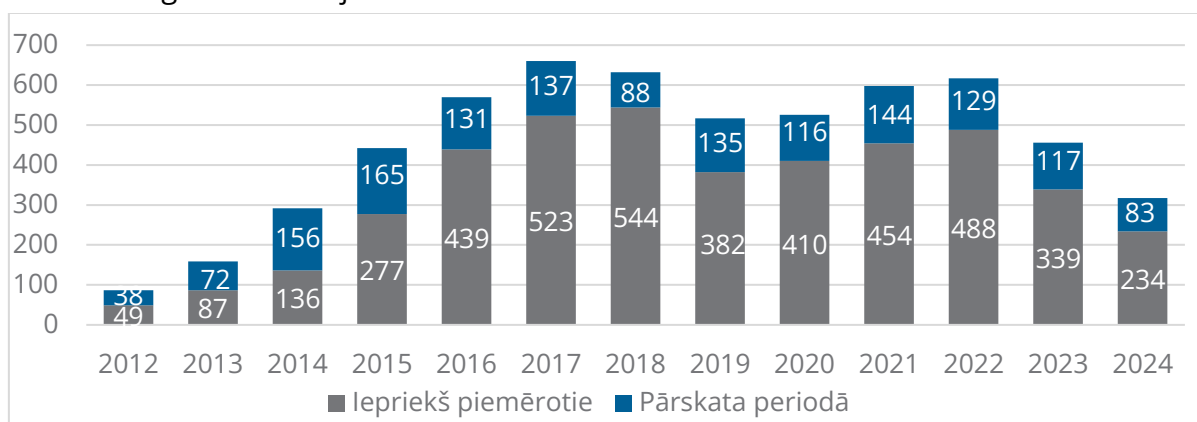
Saskaņā ar AS “Sadales tīkls” iesniegto informāciju neatkarīgi no Regulatora veiktajiem publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumu mērījumiem AS “Sadales tīkls” 2024.gadā veica 177 publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumu mērījumus (8.1.attēls).

8.1.attēls. Sprieguma raksturlielumu mērījumu skaits, AS “Sadales tīkls” iesniegtā informācija

No 8.1.attēla secināms, ka 2024.gadā 62% no visiem veiktajiem mērījumiem fiksēta sprieguma parametru neatbilstība [Standartam](#). Saskaņā ar Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumiem 2024.gadā AS “Sadales tīkls” no jauna piemēroja pazeminātu sadales sistēmas pakalpojumu tarifu norēķinos par patērēto elektroenerģiju 83 lietotājiem (8.2.attēls) ⁸. Kopā pazemināts sadales sistēmas pakalpojumu tarifs piemērots 317 lietotājiem.

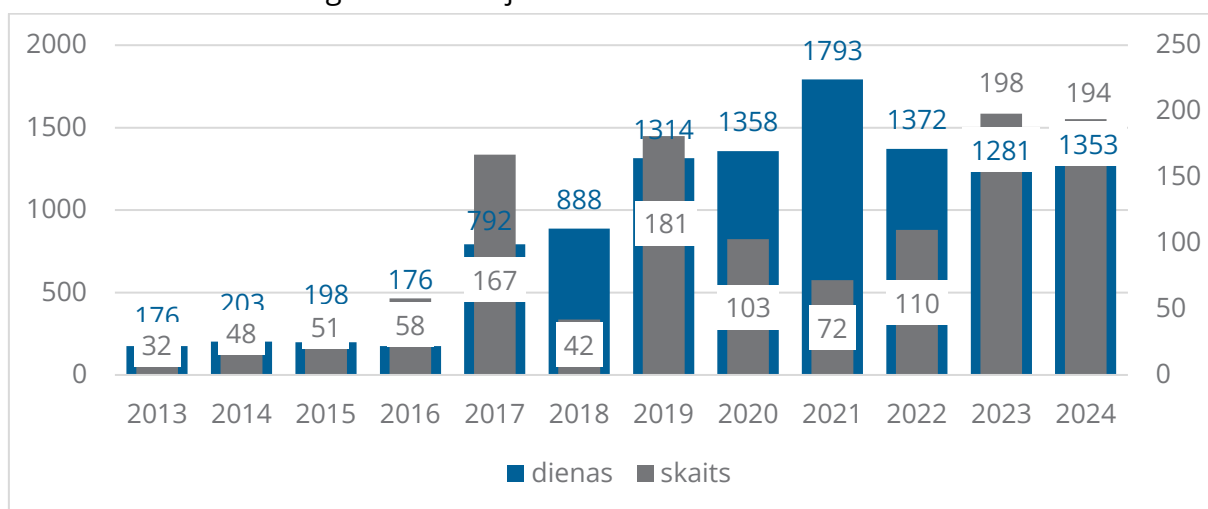
8.2.attēls. Pazemināta sadales sistēmas pakalpojumu tarifa piemērošana, AS “Sadales tīkls” iesniegtā informācija

⁸ Ministru kabineta 2023.gada 7.novembra noteikumu Nr.635 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” [90.punkts](#).

8.3.attēlā redzams novērsto elektroapgādes sprieguma kvalitātes problēmu skaits un vidējais laiks dienās no sūdzības par sprieguma kvalitāti saņemšanas brīža līdz problēmas novēršanai. Sprieguma kvalitātes uzlabošanai parasti ir nepieciešama attiecīgo elektropārvades līniju vai transformatoru apakšstaciju rekonstrukcija vai pārbūve ar attiecīgiem plānošanas un projektēšanas uzdevumiem, tāpēc problēmu novēršanas laiks var būt salīdzinoši liels. 2024.gadā novērstajām elektroapgādes sprieguma kvalitātes problēmām vidējais novēršanas laiks bija 1353 dienas jeb trīsarpus gadu no sprieguma kvalitātes problēmas konstatēšanas.

8.3.attēls. Novērsto sprieguma kvalitātes problēmu skaits un novēršanas vidējais laiks, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

III Elektroapgādes sadales sistēmas pakalpojumu komerciālā kvalitāte

9. Komerciālās kvalitātes prasības

Elektroenerģijas lietotāju apkalpošanas kvalitāte raksturo sistēmas operatora komerciālās kvalitātes līmeni, piemēram, informācijas pieejamību, termiņu, kādā sniegtas atbildes uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem, u.c.

Komerciālās kvalitātes prasības sistēmas operatoru darbībai ir noteiktas likumā "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)".

10. Komerciālās kvalitātes rādītāji

Saskaņā ar likumu "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)" sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam jānodrošina atbildes sniegšana uz lietotāju rakstveida iesniegumiem un sūdzībām 15 dienu laikā pēc iesnieguma vai sūdzības saņemšanas. Ja iesnieguma vai sūdzības izskatīšanai ir nepieciešama papildu pārbaude vai būtiska papildu informācija,

sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs nodrošina atbildes sniegšanu 30 dienu laikā pēc iesnieguma vai sūdzības saņemšanas.⁹

10.1. Saņemto sūdzību un iesniegumu skaits (izņemot iesniegumus par jaunajiem sistēmas pieslēgumiem)

Lai nodrošinātu precīzāku komerciālās kvalitātes rādītāju analīzi un apkopojumu, sistēmas operatori noteikts pienākums pārskatā par komerciālo kvalitāti sniegt sūdzību un iesniegumu detalizētāku sadalījumu pa kategorijām un atbilžu sniegšanas laikiem un noteikts šāds sūdzību un iesniegumu sadalījums:

- 1) saņemto sūdzību un iesniegumu skaits par sprieguma kvalitāti;
- 2) saņemto sūdzību un iesniegumu skaits par elektroenerģijas piegādes pārtraukumiem;
- 3) saņemto sūdzību un iesniegumu skaits par norēķiniem un maksājumiem (izņemot pieslēgumus);
- 4) pārējo saņemto sūdzību un iesniegumu skaits.¹⁰

Ņemot vērā, ka AS "Sadales tīkls" licences darbības zona aptver lielāko daļu Latvijas teritorijas un AS "Sadales tīkls" apkalpo lielāko skaitu lietotāju, pārskatā vērtēta tikai šā sistēmas operatora komerciālā kvalitāte, taču jāuzsver, ka komerciālās kvalitātes prasības un [Informācijas iesniegšanas noteikumi enerģētikas nozarē](#) vienādi attiecas uz visiem sistēmas operatoriem Latvijā.

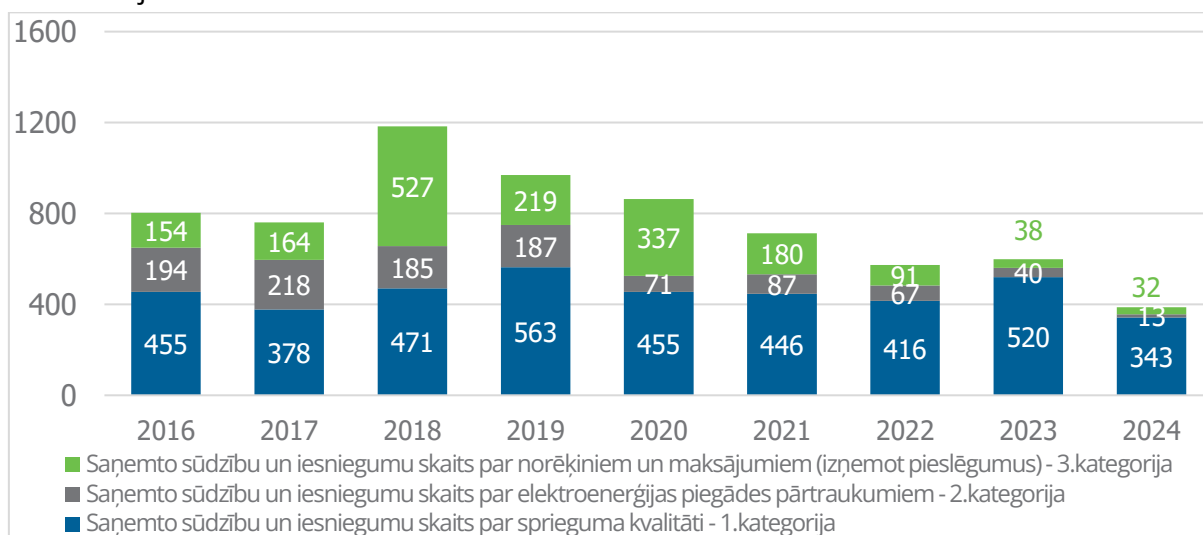
Saskaņā ar AS "Sadales tīkls" iesniegto informāciju 2024.gadā AS "Sadales tīkls" saņēma 1416 sūdzības un iesniegumus, no tiem 343 sūdzības un iesniegumi bija par sprieguma kvalitāti (turpmāk – 1.kategorija), tai skaitā 288 mutvārdu sūdzības un iesniegumi, 13 sūdzības un iesniegumi saņemti par elektroenerģijas piegādes pārtraukumiem (turpmāk – 2.kategorija), tai skaitā 2 mutvārdu sūdzības un iesniegumi, un 32 sūdzības un iesniegumi – par norēķiniem un maksājumiem, izņemot pieslēgumus (turpmāk – 3.kategorija), tai skaitā 11 mutvārdu sūdzības un iesniegumi.

1., 2. un 3.kategorijas sūdzību un iesniegumu skaita salīdzinājums ietverts 10.1.attēlā.

⁹ Likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" [25.pants](#).

¹⁰ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 21.decembra lēmums Nr.1/36 "[Informācijas iesniegšanas noteikumi enerģētikas nozarē](#)".

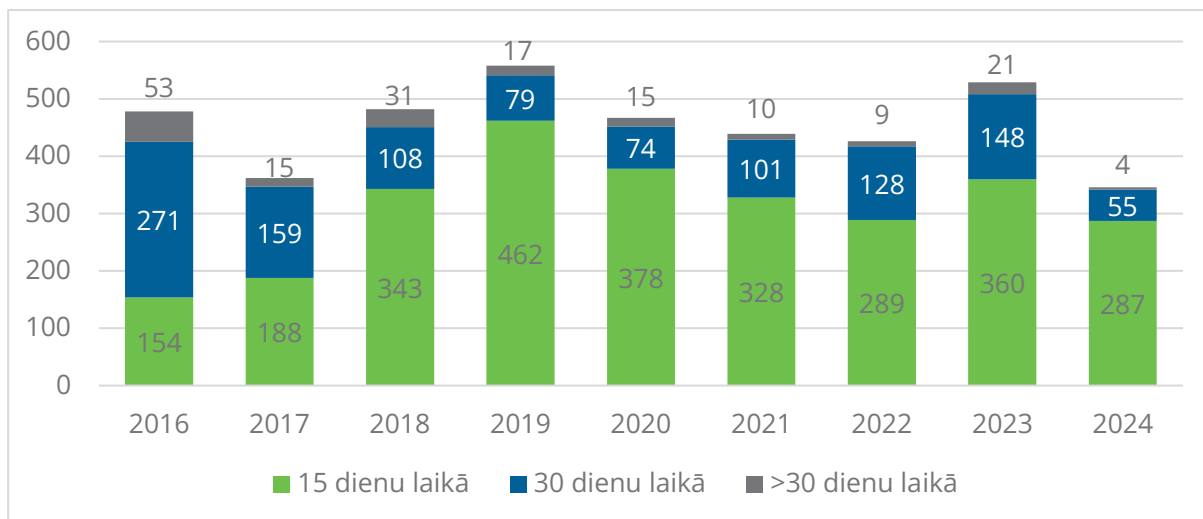
10.1.attēls. 1., 2. un 3.kategorijas sūdzību un iesniegumu skaits, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

Salīdzinot ar 2023.gadu, sūdzību un iesniegumu skaits par sprieguma kvalitāti samazinājies par 34%, par norēķiniem tas samazinājies par 15%, bet par elektroenerģijas piegādes pārtraukumiem – samazinājies par 67%.

10.2.attēlā ir norādīts, cik ilgā laikā AS "Sadales tīkls" sniedza atbildes uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem par sprieguma kvalitāti, kā arī sniegto atbilžu skaits.

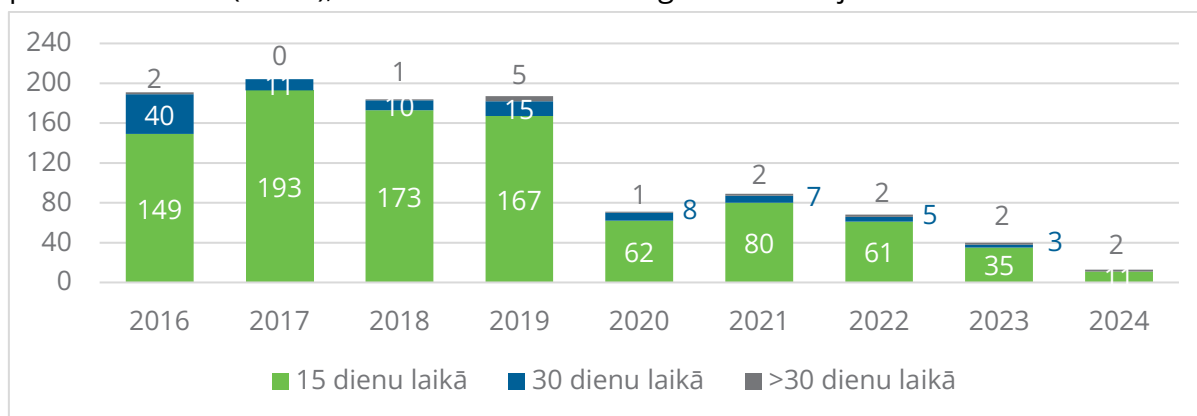
10.2.attēls. Atbilžu uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem par elektroenerģijas kvalitāti sniegšanas laiks (dienās) un sniegto atbilžu skaits, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

10.1.attēlā redzams lietotāju sūdzību un iesniegumu skaits par elektroenerģijas kvalitāti. Savukārt 10.2.attēlā redzams atbilžu sniegšanas laiks uz sūdzībām un iesniegumiem par sprieguma kvalitāti. 2024.gadā vidējais atbilžu sniegšanas laiks uz sūdzībām un iesniegumiem par sprieguma kvalitāti ir 8 dienas.

10.3.attēlā ir redzams atbilžu uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem skaits par elektroenerģijas piegādes pārtraukumiem un atbilžu sniegšanas laiks uz šīs kategorijas sūdzībām un iesniegumiem.

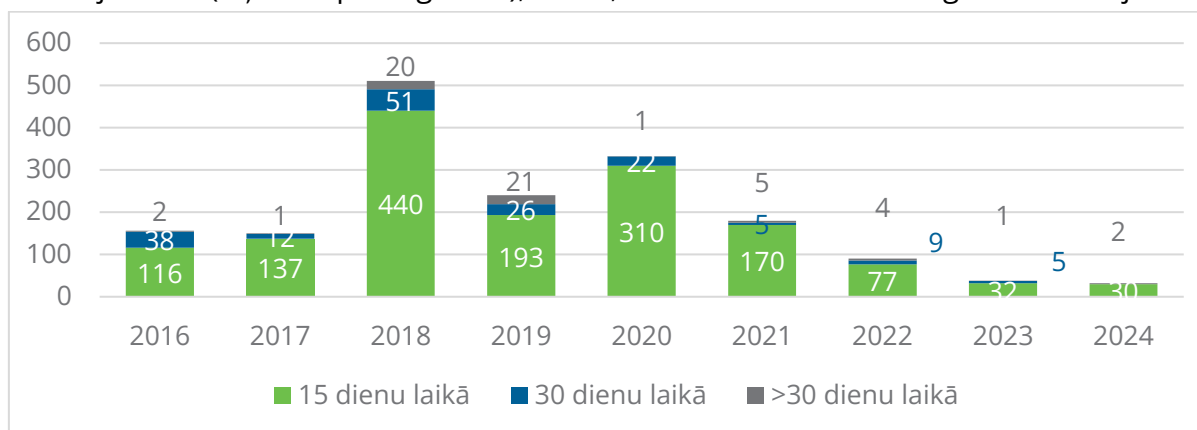
10.3.attēls. Atbildes uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem par elektroenerģijas piegādes pārtraukumiem (skaits), AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

Salīdzinot ar 2023.gadu, samazinājies sūdzību un iesniegumu skaits par elektroenerģijas piegādes pārtraukumiem, un vairumā gadījumu sadales sistēmas operators ir spējis sniegt atbildi likumā "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)" noteikto 15 dienu laikā¹¹, kas ir pozitīvs komerciālās kvalitātes rādītājs. Vidējais atbilžu sniegšanas laiks uz visām sūdzībām šajā kategorijā 2024.gadā ir 15 dienas.

10.4.attēlā atspoguļots atbilžu uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem skaits par norēķiniem un maksājumiem un atbilžu sniegšanas laiks uz šo sūdzību kategoriju. Šajā kategorijā nav iekļauti gadījumi saistībā ar jauniem pieslēgumiem sadales sistēmai.

10.4.attēls. Atbildes uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem par norēķiniem un maksājumiem (izņemot pieslēgumus), skaits, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

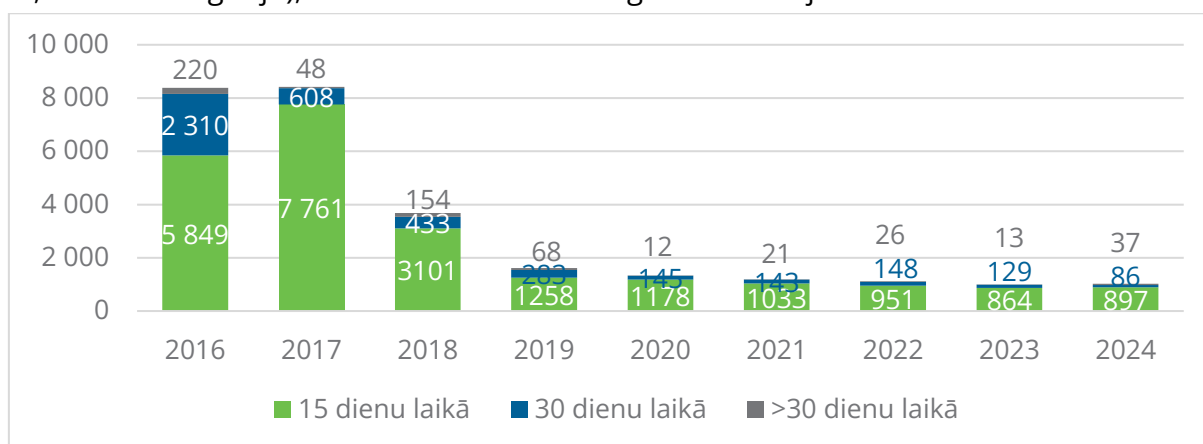
Atbilžu uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem skaits un atbilžu sniegšanas laiks par norēķiniem un maksājumiem 2024.gadā ir samazinājies, salīdzinot ar 2023.gadu (10.4.attēls). Lielākajā daļā (94%) gadījumu atbildes uz sūdzībām un iesniegumiem ir

¹¹ Likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" [25.pants](#).

sniegtas 15 dienu laikā. Vidējais atbilžu sniegšanas laiks uz visām sūdzībām šajā kategorijā 2024.gadā ir 10 dienas.

10.5.attēlā redzamas atbildes uz visām pārējām sūdzībām un iesniegumiem, kas nav 1., 2. vai 3.kategorijā, un atbilžu sniegšanas laiki uz šīm sūdzībām. Saskaņā ar AS "Sadales tīkls" sniegto informāciju šajā sūdzību un iesniegumu kategorijā ir tādas sūdzības un iesniegumi, kas saistīti, piemēram, ar īpašumtiesībām vai arī ar gaisvadu līniju trašu tīrīšanu un citiem darbiem, kuros iesaistīti AS "Sadales tīkls" darbuuzņēmēji. Ievērojot, ka šādu problēmu risināšanā bez AS "Sadales tīkls" ir iesaistītas arī trešās puses, atbildes sniegšanas laiks lielā mērā ir atkarīgs no termiņa, kurā AS "Sadales tīkls" saņem informāciju no darbuuzņēmējiem vai citām trešajām personām.

10.5.attēls. Atbildes uz pārējām saņemtajām sūdzībām un iesniegumiem, skaits (neskaitot 1., 2. un 3.kategoriju), AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

Arī uz pārējām sūdzībām un iesniegumiem atbildes lietotājiem lielākajā daļā gadījumu sniegtas 15 dienu laikā, vidējais atbilžu sniegšanas laiks uz šīm sūdzībām un iesniegumiem 2024.gadā ir 8 dienas.

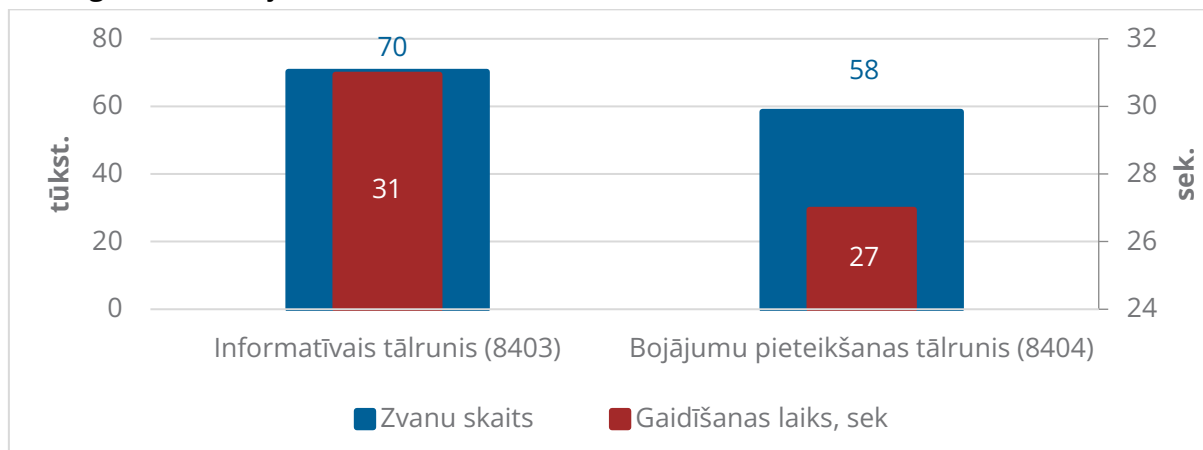
Viens no komerciālās kvalitātes rādītājiem ir lietotāju iespēja sazināties ar sistēmas operatoru un iesniegt mutvārdu informāciju vai saņemt nepieciešamo informāciju telefoniski. AS "Sadales tīkls" lietotāju saziņai telefoniski norādīja šādus tālrunu numurus:

- informatīvais tālrunis (8403);
- bojājumu pieteikšanas tālrunis (8404);
- elektroenerģijas komercuzskaites mērāparātu rādījumu nodošanas tālrunis (80200408).

Minētie tālrunu numuri ir norādīti AS "Sadales tīkls" tīmekļa vietnē www.sadalestikls.lv.

10.6.attēlā norādīts lietotāju zvanu skaits un vidējie gaidīšanas laiki uz sistēmas operatora informatīvajiem tālruņiem saskaņā ar AS "Sadales tīkls" iesniegto informāciju.

10.6.attēls. Lietotāju zvanu skaits (tūkst.) un gaidīšanas laiks (sek.), AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

Visvairāk zvanu saņemts pa informatīvo tālruni – 70 tūkstoši zvanu, bet kopējais saņemto zvanu skaits ir vairāk nekā 188 tūkstoši. Gaidīšanas laiks uz abiem tālrunu numuriem vidēji ir no 27 līdz 31 sekunde.

10.2. Sistēmas pieslēgumi

Lai sistēmas operatoru iesniegtie dati precīzāk atspoguļotu reālo situāciju un varētu veikt detalizētāku informācijas analīzi, Informācijas iesniegšanas noteikumos enerģētikas nozarē¹² ir noteikts sistēmas pieslēguma pieteikumu sadalījums šādās grupās:

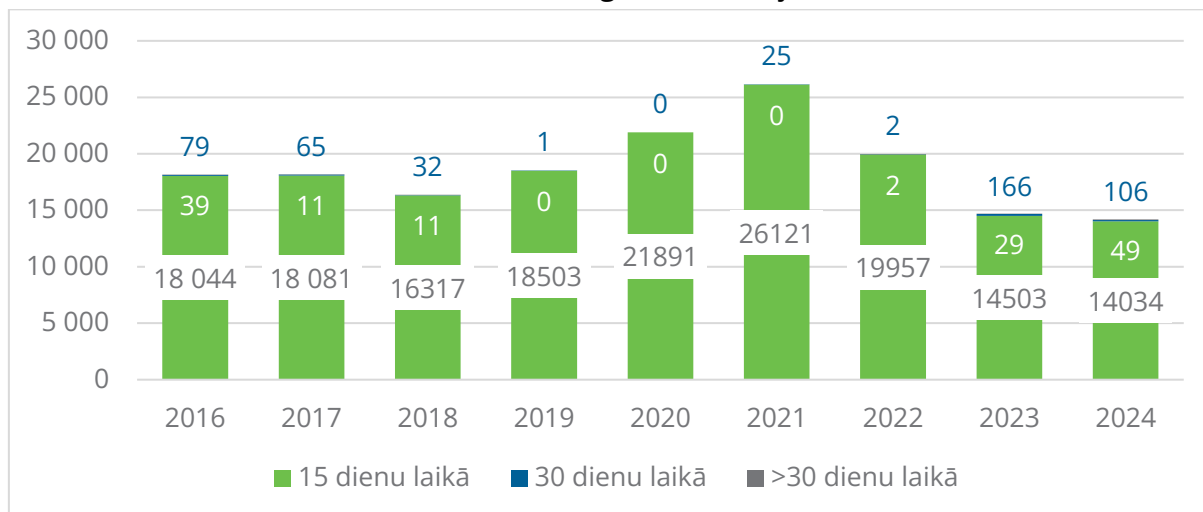
- 1) sistēmas pieslēguma pieteikumi vienkāršiem darbiem¹³;
- 2) sistēmas pieslēguma pieteikumi pārējiem darbiem.

Kopā 2024.gadā AS "Sadales tīkls" sniedza atbildes uz vairāk nekā 22 tūkstošiem sistēmas pieslēguma pieteikumu (10.7. un 10.8.attēls). 2024.gadā saņemto sistēmas pieslēguma pieteikumu skaits vienkāršiem darbiem ir līdzīgā skaitā kā 2023.gadā. Atbilžu sniegšanas laiks uz visiem sistēmas pieslēguma pieteikumiem vienkāršiem darbiem ir līdz 15 dienām (10.8.attēls). Līdzīgi ir arī attiecībā uz pārējiem sistēmas pieslēguma pieteikumiem, uz kuriem 99% atbilžu sagatavotas un nosūtītas 15 dienu laikā (10.7.attēls).

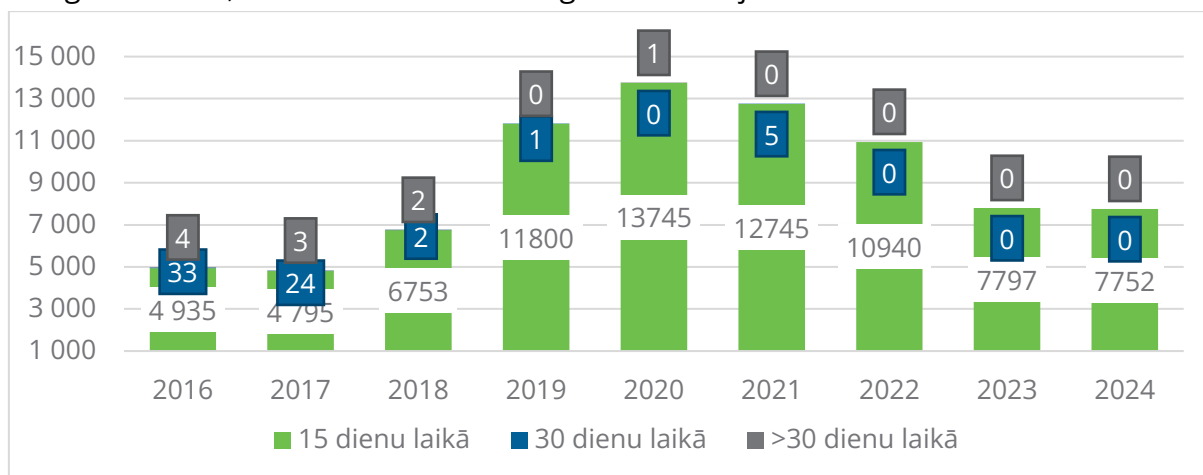
¹² Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 21.decembra lēmums Nr.1/36 "[Informācijas iesniegšanas noteikumi enerģētikas nozarē](#)".

¹³ Vienkāršie darbi ir tādi darbi, kuros nav jāizstrādā būvprojekts un kuri ir realizējami īsākā termiņā, piemēram, ievadaizsardzības aparāta nomaiņa.

10.7.attēls. Sistēmas pieslēguma pieteikumu skaits un atbilžu sniegšanas laiks (izņemot vienkāršos darbus), AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

10.8.attēls. Sistēmas pieslēguma pieteikumu vienkāršiem darbiem skaits un atbilžu sniegšanas laiks, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

2024.gadā vidējais atbilžu sniegšanas laiks uz lietotāju iesniegtajiem sistēmas pieslēguma pieteikumiem vienkāršiem darbiem un pārējiem sistēmas pieslēguma pieteikumiem ir viena diena.

10.3. Lietotāju brīdināšana

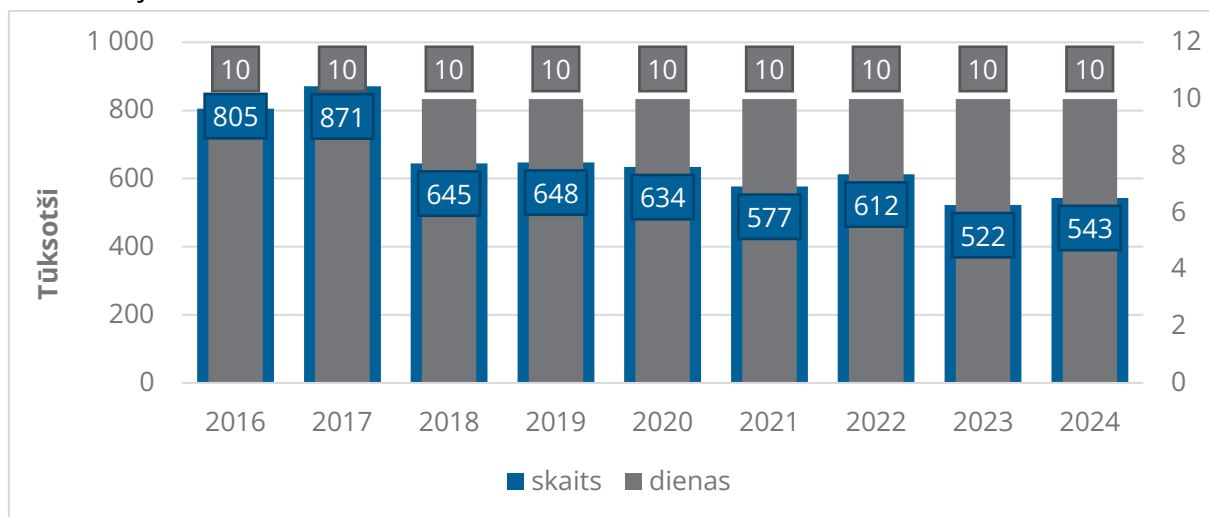
Saskaņā ar Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumos noteikto par sistēmas pakalpojumu sniegšanas plānoto pārtraukšanu sakarā ar sprieguma atslēgšanu uz laiku, lai veiktu plānotus darbus sistēmas operatora elektrotīklā, lietotājs jābrīdina vismaz piecas dienas iepriekš.¹⁴

Par plānotajiem elektroapgādes pārtraukumiem lietotāji tiek brīdināti vidēji 10 dienas iepriekš, kas nozīmē, ka sistēmas operators savlaicīgi plāno remontdarbus un par

¹⁴ Ministru kabineta 2023.gada 7.novembra noteikumu Nr.635 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [76.punkts](#) un Ministru kabineta 2014.gada 21.janvāra noteikumu Nr.50 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [78.punkts](#).

plānotajiem pārtraukumiem lietotājus informē vidēji divreiz agrāk, nekā to nosaka Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi. 2024.gadā lietotājiem nosūtīti 543 tūkstoši brīdinājumu par plānotiem elektroenerģijas pārtraukumiem.

10.9.attēls. Lietotāju vidējais brīdināšanas laiks pirms plānotiem elektroenerģijas pārtraukumiem un kopējais brīdinājumu skaits, tūkst., AS “Sadales tīkls” iesniegtā informācija

11. Secinājumi par komerciālo kvalitāti

Lielākajā daļā gadījumu (87 procenti) atbildes uz iesniegumiem un sūdzībām AS “Sadales tīkls” sniedz 15 dienu laikā, kas liecina, ka sistēmas operators ievēro normatīvajos aktos noteikto regulējumu¹⁵, sniedzot atbildes uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem.

Salīdzinot ar 2023.gadu, 2024.gadā tādu atbilžu skaits, kas sniegtas ilgāk nekā 15 dienu laikā, ir samazinājies. Vidējais atbilžu sniegšanas laiks uz sūdzībām un iesniegumiem, salīdzinot ar 2023.gadu, palicis praktiski nemainīgs.

Lielākais sūdzību un iesniegumu skaits (37 sūdzības), uz kurām atbildēts vairāk nekā 30 dienu laikā, ir novērots sadaļā “Pārējās” (4.kategorija). Saskaņā ar AS “Sadales tīkls” sniegto informāciju šīs sūdzības un iesniegumi galvenokārt saistīti ar tehniskiem un juridiskiem jautājumiem, tostarp rekonstrukciju, pārbūvju, pieslēgumu jautājumiem, zaudējumu atlīdzības pieteikumiem, kā arī jautājumiem par līgumattiecībām un elektroenerģijas patēriņa datiem. Galvenie iemesli tam, ka iesniegumi apstrādāti vairāk nekā 30 dienās ir tas, ka atbildes sniegšanai vai situācijas risināšanai bija nepieciešams papildu laiks, lai iegūtu informāciju, dokumentus un veiktu to izvērtēšanu un apstrādi. Atsevišķos gadījumos notikusi mutiska komunikācija, bet iesniegums apstrādāts pēc situācijas atrisināšanas

Kopējais saņemto zvanu skaits 2024.gadā pa AS “Sadales tīkls” norādītajiem tālrunu numuriem ir 135 tūkstoši. Vidējais atbildes gaidīšanas laiks ir no 26 līdz 31 sekunde

¹⁵ Likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” [25.pants](#).

(10.6.attēls). Salīdzinot ar 2023.gadu, gaidīšanas laiks uz norādītajiem tālruņiem ir samazinājies.

Atbildes uz jaunu sistēmas pieslēgumu pieprasījumiem AS "Sadales tīkls" gan iepriekšējos periodos, gan 2024.gadā sniedza 15 dienu laikā, bet vidējais atbilžu sniegšanas laiks ir viena diena.

Par plānotajiem elektroapgādes pārtraukumiem lietotāji tiek brīdināti vidēji 10 dienas iepriekš, kas nozīmē, ka sistēmas operators savlaicīgi plāno remontdarbus un par plānotajiem pārtraukumiem lietotājus informē vidēji divreiz agrāk, nekā to paredz Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi.¹⁶ 2024.gadā lietotājiem nosūtīti 543 tūkstoši brīdinājumu par plānotiem elektroenerģijas pārtraukumiem.

Kopumā komerciālā kvalitāte AS "Sadales tīkls" ir laba, bet joprojām ir gadījumi, kuros uz lietotāju iesniegumiem ir atbildēts ilgākā laika posmā nekā 30 dienas, tāpēc šos rādītājus vēl ir iespējams uzlabot.

¹⁶ Ministru kabineta 2023.gada 7.novembra noteikumu Nr.635 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [76.punkts](#).

IV Dabasgāzes apgādes drošums un kvalitāte

12. Dabasgāzes apgādes drošuma prasības

Latvijas teritorijā darbojas viens licencēts dabasgāzes sadales sistēmas operators – akciju sabiedrība “Gasol” (turpmāk – AS “Gasol”).

Jautājumus, kas saistīti ar dabasgāzes apgādes drošumu, reglamentē Enerģētikas likums un [Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi](#).¹⁷ Minēto noteikumu 84.punktā noteikts, ka sadales sistēmas operators ir atbildīgs par dabasgāzes avārijas dienesta uzturēšanu un tā materiāltehnisko nodrošinājumu, kā arī par avārijas lokalizēšanu un novēršanu. [Enerģētikas likuma](#) 9.panta pirmā daļa cita starpā noteic sistēmas operatoram pienākumu nodrošināt savu objektu nepārtrauktu darbību un atbilstošu tehnisko stāvokli. Lai Regulators varētu kontrolēt elektroapgādes drošuma līmeņa izmaiņas, sistēmas operators katru gadu iesniedz Regulatoram informāciju saskaņā ar [Informācijas iesniegšanas noteikumos enerģētikas nozarē](#) noteikto.¹⁸ Savukārt Regulators, lai izpildītu ar [Enerģētikas likuma 82.panta](#) pirmās daļas 1. un 2.punktā noteiktos pienākumus, atbilstoši likuma [“Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 25.panta](#) trešajai daļai veic sistēmas operatora plānveida un ārkārtas pārbaudes, kontrolējot dabasgāzes apgādes objektu ekspluatācijas atbilstību nozares normatīvajiem aktiem.

13. Dabasgāzes apgādes drošuma rādītāji

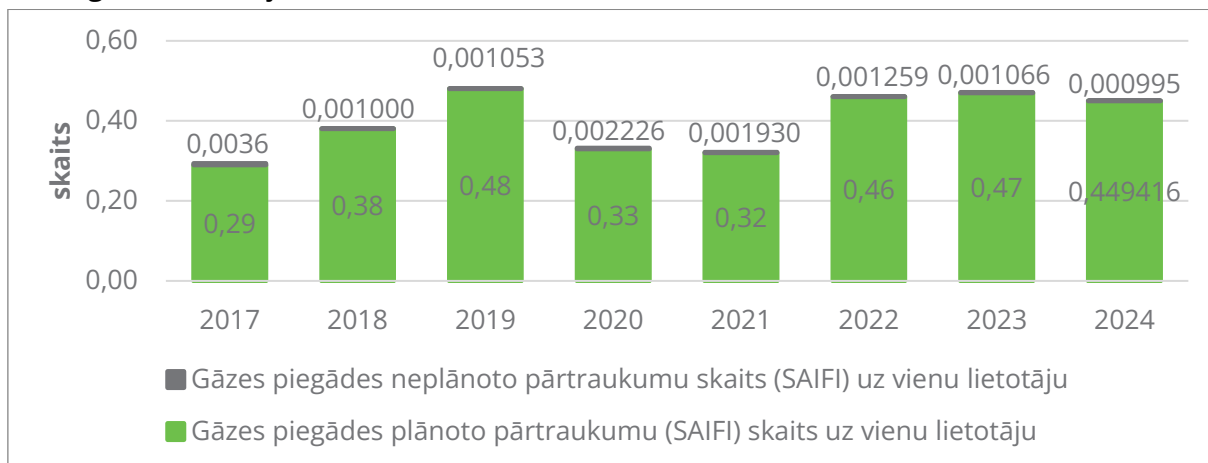
2024.gadā Regulators veica 19 dabasgāzes sadales objektu ekspluatācijas atbilstības kontroles. Pārbaudi laikā nav konstatētas neatbilstības.

2024.gadā dabasgāzes sadales sistēmā plānoto dabasgāzes apgādes pārtraukumu skaits (SAIFI) un ilgums (SAIDI) uz vienu lietotāju bija attiecīgi 0,43 reizes un 4 minūtes. Dabasgāzes apgādes neplānoto pārtraukumu skaits bija 556 reizes, ilgums uz vienu lietotāju (SAIDI) – 0,05 minūtes (14.1. un 13.2.attēls). Savukārt dabasgāzes piegādes atjaunošanas laiks pēc neplānotiem pārtraukumiem (CAIDI) 2024.gadā bija 54 minūtes.

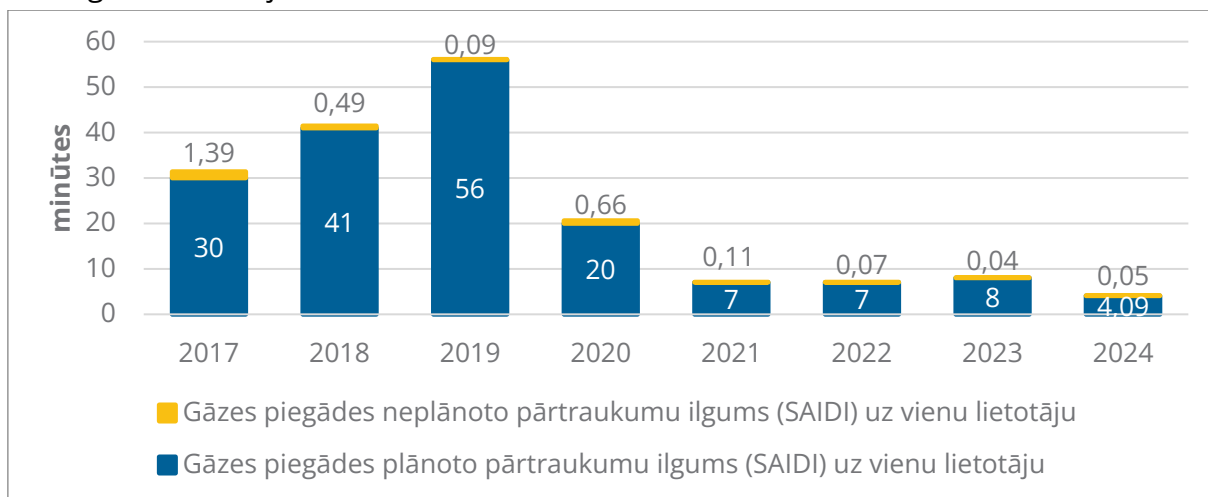
¹⁷ Ministru kabineta 2017.gada 7.februāra noteikumi Nr.78 [“Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi”](#).

¹⁸ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 21.decembra lēmums Nr.1/36 [“Informācijas iesniegšanas noteikumi enerģētikas nozarē”](#).

13.1.attēls. Gāzes piegādes pārtraukumu skaits (SAIFI) uz vienu lietotāju, AS "Gaso" iesniegtā informācija

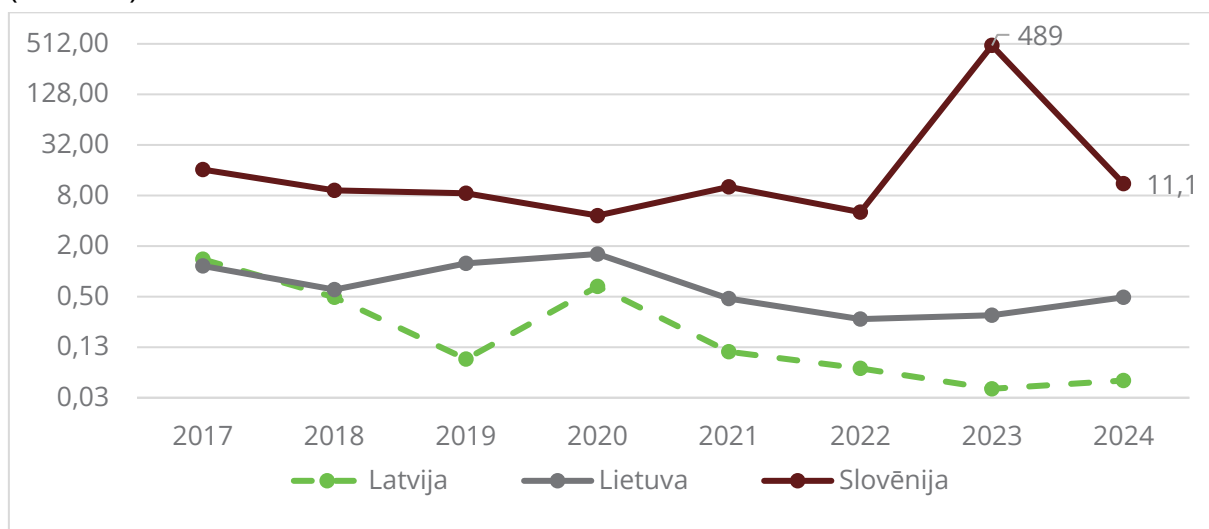

13.2.attēls. Gāzes piegādes pārtraukumu ilgums (SAIDI) uz vienu lietotāju, AS "Gaso" iesniegtā informācija

No pieejamajiem citu Eiropas Savienības valstu regulatoru datiem par SAIDI rādītājiem (13.3.attēls) secināms, ka attiecībā uz neplānotajiem dabasgāzes piegādes pārtraukumiem AS "GASO" rādītāji ir labāki par salīdzināto valstu vidējo līmeni.

13.3.attēls. Neplānoto dabasgāzes piegādes pārtraukumu ilgums (SAIDI) uz vienu lietotāju (minūtes)

14. Dabasgāzes kvalitāte

Atbilstoši likuma "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)" 22.panta trešajai daļai sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem jānodrošina tehniskajiem noteikumiem, standartiem un līgumu nosacījumiem atbilstoša sabiedrisko pakalpojumu kvalitāte.

Dabasgāzes sadales sistēmā ievadītās dabasgāzes kvalitātes parametrus AS "Gaso" kontrolē, izmantojot dabasgāzes pārvades sistēmas operatora akciju sabiedrības "Conexus Baltic Grid" (turpmāk – AS "Conexus Baltic Grid") datus. AS "Conexus Baltic Grid" dabasgāzes kvalitātes uzraudzību veic Inčukalna pazemes gāzes krātuves gāzes mērīšanas stacijās (GMS) uz Latvijas Republikas robežas (GMS "Korneti", GMS "Kemenai", GMS "Izborska", GMS "Karksi"), kā arī gāzes regulēšanas stacijās (GRS) – Rīga-1, GRS "Ziemeļi", GRS "Ogre", GRS "Cēsis", GRS "Valmiera-1", GRS "Daugavpils", GRS "Liepāja", GRS "Sloka", GRS "Jēkabpils", GRS "Saldus" un gāzes reducēšanas mezglā (GRM) lecava-Liepāja. Izmantojot dabasgāzes plūsmas hromatogrāfisko analīzi, tiek fiksēti dabasgāzes fizikāli ķīmiskie parametri un veikta gāzes uzskaitē. Papildus tiek noteikts arī gāzes īpatnējais svars un mitrums (rasas punkts), laboratorijā tiek noteikts arī skābekļa daudzums gāzē. Ikdienas fiksētie dabasgāzes pamatkvalitātes mērījumi pieejami AS "Conexus Baltic Grid" tīmekļa vietnē.¹⁹

Dabasgāzes odorēšanas pakāpi AS "Gaso" kontrolē atbilstoši standarta²⁰ prasībām reizi mēnesī, izmantojot metodiku, kas noteikta attiecīgajā standartā.²¹ Ja nepieciešamas

¹⁹ <https://www.conexus.lv/dabasgazes-parametri>.

²⁰ LVS 445-1:2011 "Dabasgāzes sadales sistēmas un lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmas ar maksimālo darba spiedienu līdz 1,6 MPa (16 bar) ekspluatācija un tehniskā apkope. 2.daļa: Apkopes termiņi, darbu apraksts un to izpildes dokumentācija".

²¹ LVS 1049:2022 "Ogļūdeņražu gāzes. Odorizācijas pārbaudes metodes".

korekcijas odorēšanas procesam, AS "Gaso" informē par to AS "Conexus Baltic Grid", kas veic dabasgāzes odorēšanu dabasgāzes sadales sistēmai.

2024.gadā AS "GASO" nesaņēma nevienu pamatotu sūdzību no lietotājiem par dabasgāzes kvalitāti.

15. Secinājumi par dabasgāzes apgādes drošumu un kvalitāti

Izvērtējot sistēmas operatora AS "GASO" sadales sistēmas pakalpojumu drošumu, secināms, ka dabasgāzes apgādes drošuma līmenis pārskata periodā ir labāks par salīdzināto Eiropas Savienības valstu vidējo līmeni, bet, veicot sistēmas operatora objektu ekspluatācijas kontroli, pārkāpumi nav konstatēti. Nav saņemta neviena pamatota sūdzība no lietotājiem par dabasgāzes kvalitāti. Līdz ar to var uzskatīt, ka AS "GASO" dabasgāzes apgādes drošums un kvalitāte ir labā līmenī.

V Dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma komerciālā kvalitāte

16. Komerčiālās kvalitātes prasības

Dabasgāzes lietotāju apkalpošanas kvalitāte raksturo sistēmas operatora komerčiālās kvalitātes līmeni, piemēram, informācijas pieejamību, termiņu, kādā sniegtas atbildes uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem, u.c.

Komerčiālās kvalitātes prasības sistēmas operatoru darbībai ir noteiktas likumā "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)".²²

17. Komerčiālās kvalitātes rādītāji

Lai nodrošinātu precīzāku komerčiālās kvalitātes rādītāju analīzi un apkopojumu, dabasgāzes sadales sistēmas operators pārskatā par komerčiālo kvalitāti sniedz sūdzību un iesniegumu detalizētāku sadalījumu pa kategorijām un atbilžu sniegšanas laikiem:

- 1) saņemto sūdzību un iesniegumu skaits par dabasgāzes kvalitāti;
- 2) saņemto sūdzību un iesniegumu skaits par dabasgāzes piegādes pārtraukumiem;
- 3) saņemto sūdzību un iesniegumu skaits par norēķiniem un maksājumiem (izņemot pieslēgumus);
- 4) pārējo saņemto sūdzību un iesniegumu skaits.²³

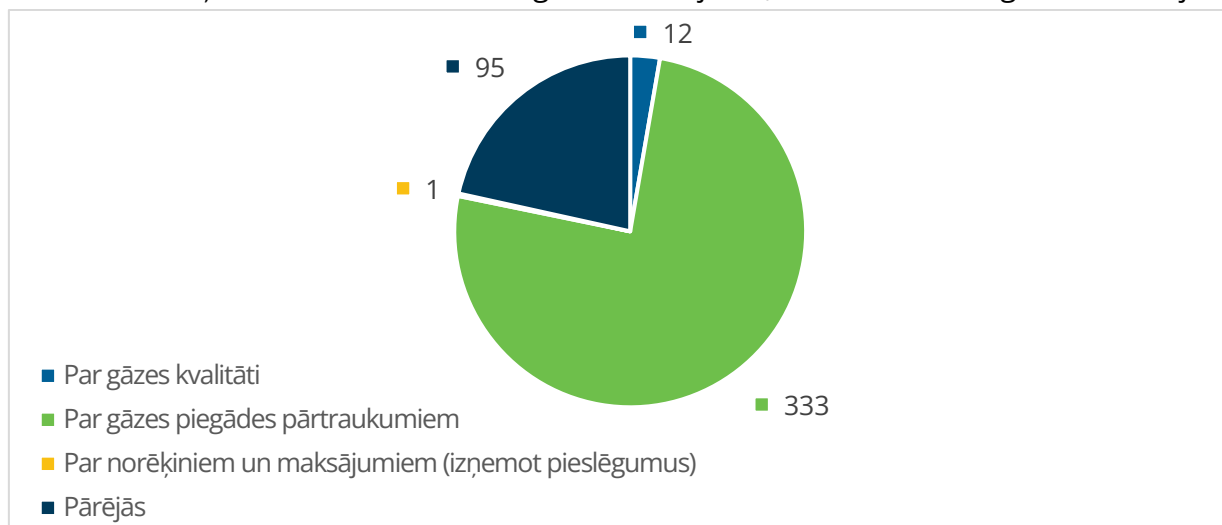
2024.gadā AS "Gaso" par gāzes kvalitāti saņēma 12 sūdzības, savukārt par piegādes pārtraukumiem – 333 mutvārdu sūdzības un iesniegumus, kā arī vienu mutvārdu sūdzību par norēķiniem un maksājumiem (izņemot pieslēgumus). Papildus AS "Gaso" saņēmusi

²² Likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" [22.pants](#).

²³ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 21.decembra lēmums Nr.1/36 "[Informācijas iesniegšanas noteikumi enerģētikas nozarē](#)".

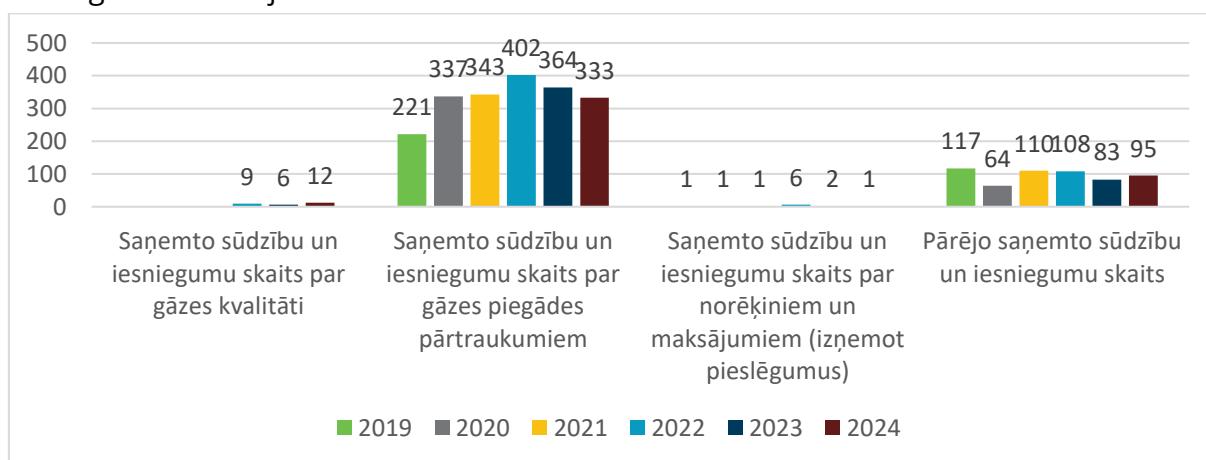
95 mutvārdu sūdzības un iesniegumus, kas neattiecas uz iepriekš minēto sūdzību vai iesniegumu sadalījumu (17.1.attēls.). Uz visām sūdzībām un iesniegumiem atbildēts 15 dienu laikā.

17.1.attēls. Saņemto sūdzību un iesniegumu sadalījums, AS "Gaso" iesniegtā informācija

Salīdzinot ar 2023.gadu, sūdzību un iesniegumu skaits ir līdzīgā līmenī vai arī samazinājies (17.2.attēls.).

17.2.attēls. Saņemto sūdzību un iesniegumu skaita salīdzinājums pa gadiem, AS "Gaso" iesniegtā informācija

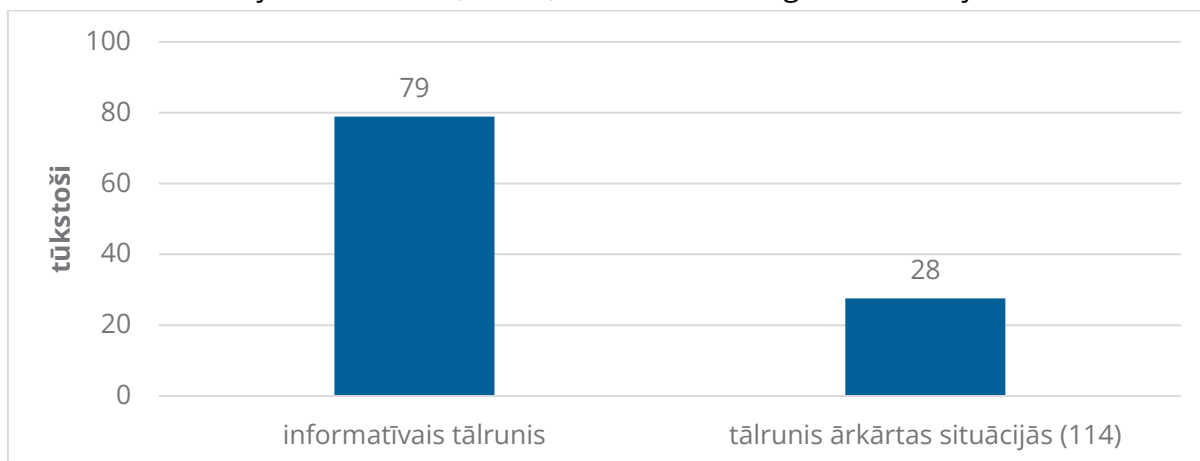
Viens no komerciālās kvalitātes rādītājiem ir lietotāju iespēja sazināties ar sistēmas operatoru un iesniegt mutvārdu sūdzības vai iesniegumus vai saņemt cita veida informāciju telefoniski. AS "Gaso" lietotāju saziņai telefoniski ir norādījusi šādus tālrunu numurus:

- informatīvais tālrunis (67369938);
- tālrunis ārkārtas situācijām (114).

Minētie tālrunu numuri ir norādīti AS "Gaso" tīmekļa vietnē www.gaso.lv.

17.3.attēlā norādīts lietotāju zvanu skaits pa sistēmas operatora informatīvajiem tālruniem saskaņā ar AS "GASO" iesniegtu informāciju par 2024.gadu.

17.3.attēls. Lietotāju zvanu skaits, tūkst., AS "Gaso" iesniegtā informācija

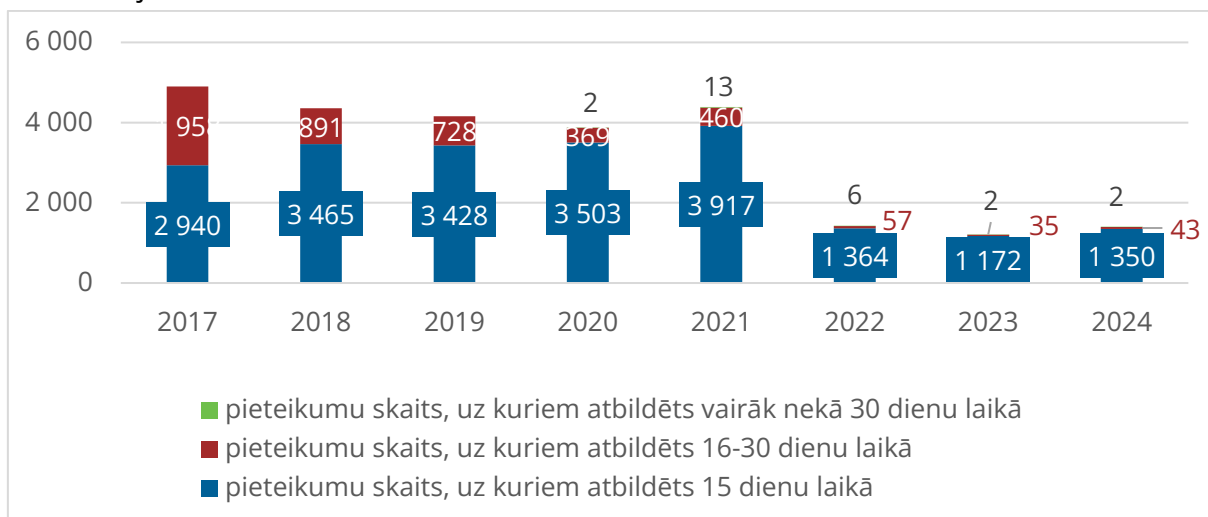

Visvairāk zvanu ir saņemts pa informatīvo tālruni – 79 tūkstoši zvanu ar vidējo gaidīšanas laiku 2,3 minūtes, bet kopējais saņemto zvanu skaits ir vairāk nekā 106 tūkstoši.

18. Sistēmas pieslēgumi

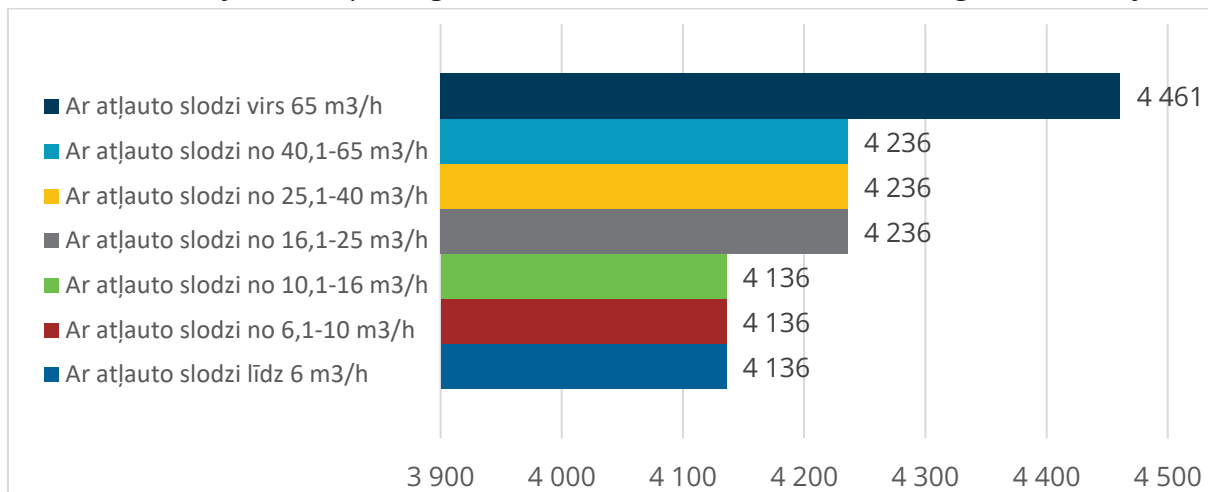
Kopā 2024.gadā AS "Gaso" sniedza atbildes uz 1395 sistēmas pieslēguma pieteikumiem. Vidējais atbilžu sniegšanas laiks uz sistēmas pieslēguma pieteikumiem 2024.gadā bija četras dienas. Lielākā daļa (1350) atbilžu sniegtas 15 dienu laikā, 43 atbildes sniegtas 15 līdz 30 dienu laikā, bet divos gadījumos – vairāk nekā 30 dienu laikā (18.1.attēls).

18.1.attēls. Kopējais saņemto sistēmas pieslēgumu pieteikumu skaits, AS "Gaso" iesniegtā informācija

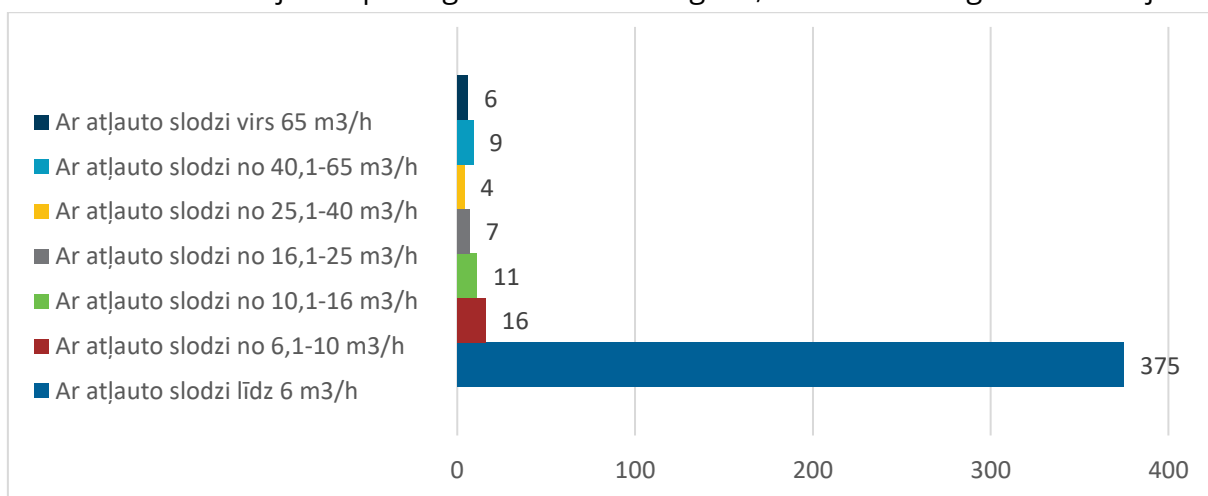

Saskaņā ar AS "Gaso" sniegto informāciju 2024.gadā ierīkoti 428 jauni sistēmas pieslēgumi. Vidējās viena sistēmas pieslēguma ierīkošanas izmaksas redzamas 18.2.attēlā, bet ierīkoto sistēmas pieslēgumu skaits redzams 18.3.attēlā.

18.2.attēls. Vidējās viena pieslēguma izmaksas (EUR), AS "Gaso" iesniegtā informācija

18.3.attēls. Ierīkoto jaunu pieslēgumu skaits 2024.gadā, AS "Gaso" sniegtā informācija

19. Lietotāju brīdināšana

Saskaņā ar [Dabāsgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumos](#) noteikto sadales sistēmas operators par dabāsgāzes piegādes pārtraukumu plānotas dabāsgāzes apgādes sistēmu atvienošanas dēļ lietotāju brīdina vismaz piecas darba dienas iepriekš telefoniski, nosūtot īsziņu, izmantojot e-pakalpojumu portālu vai rakstveidā.²⁴

2024.gadā AS "Gaso" lietotāji par dabāsgāzes apgādes pārtraukumiem tika brīdināti piecas darba dienas iepriekš. 2024.gadā lietotājiem nosūtīti vairāk nekā 165 tūkstoši brīdinājumu par plānotiem dabāsgāzes apgādes pārtraukumiem.

²⁴ Ministru kabineta 2017.gada 7.februāra noteikumu Nr.78 "Dabāsgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [114.punkts](#).

20. Secinājumi par komerciālo kvalitāti

Analizējot Regulatora rīcībā esošos datus par atbilžu sniegšanas laikiem uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem, secināms, ka AS "Gaso" komerciālās kvalitātes rādītāji ir atbilstoši likumā ["Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem"](#) noteiktajām prasībām. Savukārt dabasgāzes apgādes drošuma līmenis ir augstāks nekā citās salīdzinātajās Eiropas Savienības valstīs un uzskatāms par pietiekamu.

[Pārskats interaktīvā formā](#)

Priekšsēdētājas

A. Ozolas

p.i.

padomes locekle

R.Šņuka

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU